

SEMJÉN ZSOLT

Aknamezőn és csillagösvényen

SEMJÉN ZSOLT

*Aknamezõn és
csillagösvényen*

ANTOLÓGIA KIADÓ
Lakitelek, 2025

Szerkesztette: Dr. Szényei Gábor András

Fedélterv: Illés Zoltán

Tördelés: Kvaszta József

Korrektúra: Agócs Sándor

© Semjén Zsolt, 2025

ISBN 978 963 6190 59 0

Készítette: ANTOLÓGIA Kiadó és Nyomda Kft.

Tel.: + 36 (76) 549 045

e-mail: antologia@nepfolakitelek.hu

Nyomdai előkészítés: Kvaszta József, Kecskemét

Tel.: +36 (20) 991 42 86

e-mail: didotstudio@kvaszta.hu

*„Hatalmat adtam nektek,
hogy kígyókon és skorpiókon járjatok”*

(Lk 10,19)

TARTALOM

Előszó	9
--------	---

A MAGYARSÁG VÉDELMEBEN

Az EU önsorsrontásáról	13
Az igazságos békéről	22
Hogy megmaradhassunk magyarnak	26

AZ EGYHÁZ VÉDELMEBEN

A botrányt kavart papok ügye súlyos bűn, de van, ami még súlyosabb	31
Kilóg a lóláb	33
Esperes úr olyan levelet ír, amilyet akar	39
Megátalkodott egyházellenesség	41
„Ahogy engem üldöztek, titeket is üldözni fognak”	44

„Az Istenszeretőknek minden a javukra válik”	46
---	----

Megígértük, megcsináltuk	49
--------------------------	----

TEOLÓGIA A KÖZÉLETBEN

Az ikonokról	55
--------------	----

Csillagösvényen	60
-----------------	----

Két nemzeti kegyhely: Csíksomlyó és Máriapócs	62
--	----

HOMMAGE

Hommage à Bolberitz Pál	69
-------------------------	----

Slachta Margit	76
----------------	----

Nursiai Szent Benedek az európai civilizáció építőmestere	83
--	----

A Niceai Zsinat 1700 éves évfordulójára	87
--	----

ELŐSZÓ

Semjén Zsoltot még a nyolcvanas évekből, teológus korából ismerem. Professzorai, Bolberitz Pál és Gál Ferenc tanították meg neki, hogy a teológus nemcsak az egyházi életben, hanem az élet minden területén teológus marad – akár a politikában is.

Ez magyarázza kivételes következetességét a magyar közéletben: minden körülmények között ugyanazokat az értékeket képviselte, elvi szilárd-sággal és személyes hitelességgel – akár aknamezőn, akár csillagösvényen járt.

Az általa megfogalmazott magyar modell nem pusztán egyházpolitikai tanulmány vagy program, hanem valóság: négyezer templom újult meg vagy épült fel, milliónyi gyermek részesülhet államilag támogatott hittanoktatásban, és százezrek járhatnak egyházi iskolába. Ilyen mértékű egyházi megújulásra Szent István kora óta nem volt példa. A magyar egyházpolitika ma valóban egyedülálló nemzetközi összehasonlításban is.

Külön figyelemre méltó, hogy ezeket a gondolatokat Semjén Zsolt jóval azelőtt megfogalmazta és képviselte, hogy a politika felmérte volna azok jelentőségét – sőt, általa vált közbeszéd tárgyává, majd megvalósult tényekké.

A Parlamentben is következetesen és meggyőző erővel állt ki az egyház és a vallásszabadság védelmében, a hit élő pajzsaként.

Ez az építő munka nemcsak a mai Magyarországon, hanem az egész Kárpát-medencében a

magyarság javát szolgálja. Életcéljának tekintette a nemzet közjogi újraegyesítését az állampolgárság kiterjesztése által – ami mára konkrét segítséget és védelmet jelent például a kárpátaljai magyarok számára a háborús időkben.

Amit Semjén Zsoltnak és minden olvasónak kívánhatok munkájukhoz, szolgálatukhoz, hivatásukhoz: assistentia Sancti Spiritus – a Szentlélek segítő jelenlétét!

Kiss-Rigó László
püspök

A MAGYARSÁG VÉDELMÉBEN

AZ EU ÖNSORSRONTÁSÁRÓL

– Személyesen is találkozott Budapesten Manfred Weberrel, az Európai Néppárt irányítójával. Ha lehet ilyen kérdést feltenni – ha nem akar válaszolni, akkor nem válaszol –, de ezt követően pár napra kilépett a KDNP az Európai Néppártból. Miért?

– Nekünk, kereszténydemokratáknak az Európai Néppárt identitásbeli ügy. Nem pusztán egy praktikus Európa-politikai eszköz, hanem egész egyszerűen a kereszténydemokrata identitásnak egy lényeges eleme volt az Európai Néppárthoz való tartozás. Harmincnégy évet voltunk az Európai Néppártban. Sőt – és ezt most nem a retorikáért mondom – előbb voltunk az Európai Néppártban, mint maga az Európai Néppárt. Ugyanis az a helyzet, hogy az Európai Néppárt két szervezet egyesüléséből jött létre: az EDU-ból, az európai konzervatívok szervezetéből, és az EUCD-ből, az európai kereszténydemokraták szövetségéből. Az egyikbe Antall József hívott meg minket, a másikba Kohl kancellár. Én rendületlenül hittem abban, hogy – noha a Néppárt persze már nem az, ami Martens idejében volt – a mi küldetésünk az, hogy az Európai Néppártot visszánavigáljuk Adenauer, Schuman, De Gasperi örökségéhez, tehát a hagyományos európai kereszténydemokráciához. A probléma abból adódott, hogy az Európai Néppárt a virtigli kereszténydemokráciát feladva egyre több liberális pártot vett be az Európai Néppárba azért, hogy a legnagyobb frakció státuszát megőrizze. De ez

az extenzió szükségszerűen csökkentette a komprehenziót, tehát a kiterjedés csökkentette a tartalmi részt, és a kereszténydemokrácia lépésről lépésre háttérbe szorult. Mi kitartottuk a Néppártban, ameddig ki lehetett tartani. Nem volt egyszerű dolog a sziklák között úgy hajózni, hogy ne legyek illojális Orbán Viktorhoz, ugyanakkor ne zárjanak ki az Európai Néppártból... (Például a gyerekvédelmi törvény tekintetében, amikor nekem szegeztek a kérdést, hogy akkor most én kinek az álláspontján vagyok, azt mondtam, hogy Szent Pál álláspontján! Majd felolvastam az ide vonatkozó részt. Ezzel nem tudtak mit kezdeni.) Tehát elnavigáltam, ahogy el lehetett navigálni, kitartottam, ameddig ki lehetett tartani. Két oka volt, hogy a KDNP-nek nem volt tovább lehetősége önfeladás nélkül maradni az Európai Néppártban. Megjegyzem, én Manfred Weberrel mindig korrekt viszonyban voltam, soha nem merült fel, hogy a KDNP-t kizárják, sőt Weber küzdött azért, hogy a KDNP maradjon az Európai Néppártban. Hogy ez lehetetlenné vált, ennek van egy *aktuálpolitikai*, és van egy *filozófiai* oka.

Kezdjük a pártpolitikaival: ez a Magyar Péter-féle pártnak a jelentkezése az Európai Néppártnál. Én azt mondtam Webernek, hogy a Kereszténydemokrata Néppárt nyolcvan éve képviseli a kereszténydemokráciát, ezzel szemben van egy – ki tudja milyen – nyolc hetes párt. Nem tartom bölcs dolognak, hogy 80 évet lecseréljenek 8 hétre. Ameddig én el tudtam menni, az a következő kompromisszum volt: Manfred Weber azt mondta, hogy a TISZA Pártot nem veszik fel az Európai Néppártba, mint

pártba – egyébként a mai napig nem is történt meg. Viszont a hét képviselőre szüksége van, míg nekünk csak Hölvényi György van egymagában. Magyar Péter emberileg vállalhatatlan. Én Varga Judittal – akivel évekig ültem egy kormányban – nem tehetem meg, hogy elfogadom azt a Magyar Pétert, aki ezt tette a saját feleségével... Tehát az én kompromisszumos ajánlatom az volt, hogy nem veszik föl a TISZA Pártot az Európai Néppártba, mint pártba, a frakcióba viszont felvehetik a hat embert, de ne vegyék fel Magyar Pétert. Nem mondom, hogy erre határozott ígéretet tett, de gyakorlatilag ebben maradtunk. Ezért rögtön utána a sajtótájékoztatón elmondtam, hogy ezek a KDNP feltételei. Azt csak érdekességgént mondom, hogy az Európai Néppárt frakciójának van egy strict alapszabálya, ami azt mondja, hogy a jelöltekről, akik be akarnak kerülni a frakcióba – akinek a pártja néppárti tag, annak a képviselői automaticæ tagjai a frakciónak, de azok a képviselők, akiknek a pártja nem tagja az Európai Néppártnak, mint pártnak – azokról a képviselőről egyénileg, egyesével szavaznak. Weber azt csinálta, hogy nem egyesével szavaztatta a féltucatnyi országból való tucatnyi jelentkezőt, mint amit a frakció szabályzata mond, hanem egy szavazással, egy blokkban vették fel a jelentkezőket, beleértve Magyar Pétert is. Ezt nyilvánvalóan nem tűrhettük.

Az elvi rész pedig egész egyszerűen a béke vagy háború kérdése. Én mint kereszténydemokrata nem lehetek más állásponton, mint amit az Úr Jézus mondott, hogy boldogok a békességre igyekvők, mert őket Isten fiainak fogják hívni. Ebben a hábo-

rúban egymillió ember meghalt! Ezt nem lehet zárójelbe tenni. Egymillió ember halt meg, és napról napra ezrek és ezrek halnak meg mind a két oldalon. Ehhez mi nem tudunk asszisztálni. A Weber-féle Néppártnak pedig elvárása volt Ukrajna feltétlen és megjegyzések nélküli támogatása, beleértve a háború támogatását. Ezt nem tudom vállalni. És persze beleértve Ukrajnának az Európai Unióba való azonnali felvételét, vagy legalábbis ennek a procedúrának a kritikátlan támogatását. Előrebocsátom, hogy a Kereszténydemokrata Néppárt Antall József kormányában kormánypárt volt, és mi szavaztuk meg a világon elsőként Ukrajna szuverenitásának az elismerését. Miért? Azért, mert magyar nemzeti érdek, hogy az Orosz Birodalom – bárhogy hívják: orosz impérium, Szovjetunió, Orosz Föderáció – és az európai Nyugat között – amit most éppen Európai Uniónak hívnak –, kell egy ütközőállam. Ez magyar nemzeti érdek. Ezért ismertük el Antall József idején, hogy Ukrajna legyen egy szuverén állam. (Csak zárójelben, személyesen én jártam ki Hartyányi Jaroszlavával együtt azt, hogy a holodomort, a nagy ukrán éhínséget a magyar Országgyűlés ismerje el népirtásnak, amit a Szovjetunió követett el az ukrán néppel szemben.) Tehát Ukrajna-ellenességgel engem aligha lehet vádolni. Na most, miért nem tudjuk elfogadni Ukrajnának ezt a feltétlen támogatását az Európai Unióban? Én mint magyar azért, mert amíg a magyar kisebbség helyzete nincs rendezve és teljes jogfosztása van – nyelvi, oktatási, állampolgársági, minden szempontból, egyébként megsértve ezzel az ukrán–magyar alapszerződést,

megsértve Ukrajna alkotmányát, megsértve a nemzetközi jogot –, tehát *amíg a magyar kisebbség jogfosztásának nem vetnek véget, addig nincs más eszközünk, mint Ukrajna EU-s és NATO-csatlakozásának az akadályozása*. Nincs más eszközünk. A Majdan előtti időkben tökéletesen működött a magyar oktatási rendszer. Jött ez az ultranacionalista rezsim, ami jogfosztotta az ukrainai kisebbségeket, beleértve, sőt különösen is: a magyart. II. János Pál pápa mondta azt, hogy a béke nem pusztán a háború hiánya, hanem az igazságosságnak a gyümölcse. Nem lehetséges igazságosságról beszélni, amíg a történelmi őshonos kisebbségek jogait nem rendezik. És hogy létezik az, hogy Ukrajnát fel akarják venni, amíg Szerbiát nem vették föl? Mi ez, ha nem kettős mérce? Egy döntő szempontot javaslok megfontolásra: meg tudja valaki mondani, hogy *hol van Ukrajna határa?* Mert mi az az entitás, amit fölveszünk az Európai Unióba? Az a határa, amit a nemzetközi jog elismer? Vagyis az Ukrán Szovjet Szocialista Köztársaságnak a Szovjetunión belüli határa? Vagy az a határa, ahol most az oroszok vannak? Krím, Donyeck és így tovább? Vagy az a határa, ameddig elmennek, ahol a front éppen van? Tehát van egy entitás, amit fel akarnak venni az Európai Unióba, de nincs senki, aki meg tudná mondani, hogy pontosan hol vannak, és hol lesznek ennek az entitásnak a határai. A másik: meg tudja valaki mondani, hogy *kikből áll Ukrajna népessége?* És kik lesznek Brüsszel szerint európai uniós polgárok? Azok, akik elméletileg Ukrajna nemzetközi jogilag elismert határai között vannak? Vagy

azok, akik a maradék Ukrajnában? Európai uniós polgárok lesznek, akik a Krímben élnek? Akik a Donyeckben? Európai uniós polgárok lesznek, akik elmentek Nyugat-Európába, vagy akik elmentek az Orosz Föderációba? Meg tudja valaki mondani pontosan, hogy kik lesznek az Európai Unió polgárai, ha Ukrajna tagja lesz az Európai Uniónak? Tehát nincs válasz arra a kérdésre, hogy mi ennek az entitásnak a határa, ami majd csatlakozik. Kik ennek az entitásnak a polgárai, kik lesznek EU-s polgárok? És kérdezem – ha csak a magyar kisebbség helyzetét nézem –, mitől is jogállam ez? Hát nekem inkább egy *katonai diktatúrának* tűnik, mint jogállamnak! Erről a kárpátaljai magyarok beszélhetnek... És milyen értelemben állam az, amit – nem csak katonai értelemben – államháztartási értelemben a mi európai uniós pénzünkből tartanak fönne? Hiszen a legalapvetőbb funkcióit csak az EU segítyéből finanszírozza. Amíg arra a kérdésre nincs pontos válasz, hogy ennek az entitásnak mi a határa és kik lesznek az Európai Unió polgárai, addig ennek nincs realitása. A másik a NATO vonatkozásában: minket csesztetnek azzal, hogy akadályozzuk – a magyar kisebbség védelmében – Ukrajna NATO-integrációját. De ha ma Ukrajna NATO-tag lenne, akkor a *harmadik világháborúban* lennénk! Barátaim, mi a legnagyobb rossz, ami történhet? Egy atomháború. Mikor lehet atomháború? Hogyha harmadik világháború van. Mikor lehet harmadik világháború? Hogyha a NATO és az Orosz Föderáció között közvetlen háborús konfliktus van. Tehát mit mond a józan ész és a normális erkölcsi

érzék? El kell kerülni a legfőbb rosszat. El kell kerülni a háborúnak az eszkalációját, el kell kerülni azt, hogy egy orosz–NATO háború legyen, mert annak a vége könnyen egy harmadik világháború lehet, aminek a vége pedig egy atomháború, ami az emberiség végét jelentheti. Tehát ezért vagyunk békepártiak.*

– *Az európai kisebbségekért mit lehet tenni az Európai Parlamentben?*

– Amikor az Európai Unióhoz csatlakoztunk, akkor oly sok illúziónk volt. Személy szerint nekem is. Sosem felejttem el, hogy a feleségemmel késhegyig menő vitánk volt, mert ő azt mondta a női megérzésével, intuíciójával, hogy magyarázhatok én neki, amit akarok, mert szegény rokonok leszünk ott a provincia szélén. Hosszas vita után arra rábeszéltem, hogy a NATO-t szavazza meg, azt megszavazta, de az Európai Unióra nemmel szavazott. Ezt most csak azért mondom, mert a legnagyobb illúzió személy szerint nekem az volt, hogy az Európai Unió az emberi jogok alapján a kisebbségi jogokat az utódállamokban a magyarság vonatkozásában ki fogja kényszeríteni. Ehhez képest relativizálták és negligálták az őshonos nemzetiségeket és azok jogait. (Például a Minority SafePact-et is elszabotálták...)

Ma az Európai Unió legnagyobb problémája, hogy az amerikaiak, Bidenék kézi vezérlettel

* A KDNP alapítói részvételével 2024. július 8-án megalakult a Patrióták Európáért, ami az EU harmadik legerősebb frakciója lett.

irányítják Brüsszelt. A Demokrata Pártnak az ideológiája, az Európai Unió mainstream ideológiája, egy neomarxista ideológia: a Black Lives Matter, a woke, a gender stb. Az amerikai Demokrata Párt, a deep state kézi vezérlése alatt sodródik az Európai Unió.

A másik nagy problémája az EU-nak az, hogy az európai bürokrácia átvette – lopakodó módon, lépésről lépésre – a hatalmat a szuverén tagállamok fölött. Három lényegi intézmény van: a szuverén államok vezetőiből álló Európai Tanácsnak kellene döntenie, hogy mi legyen az EU-ban. A Bizottság ennek a végrehajtó bürokráciája. Von der Leyen nem az Európai Unió főnöknője, hanem szolgáló leánya. Neki azt kellene végrehajtani, amit a szuverén tagállamok, az Európai Tanács dönt. Ehhez képest a Bizottság saját politikát folytat, saját ideológiát propagálva és erőltetve próbálja kiszorítani a döntési pozícióból a Tanácsot. Ott van az Európai Parlament, amit rejtély, hogy miért hívják parlamentnek, mert ennek a „parlamentnek” semmi köze a nemzetállamok törvényhozásához. Így ahogy van, az EP pont olyan felesleges, mint kan disznón a csecs! Tehát ki kell szabadulni az amerikai Demokrata Párt ideológiája alól, és Európának Európának kell lennie. Az európai intézményrendszeren belül a bürokráciát vissza kell szorítani, és a tagállamok kezébe kell visszaadni, visszavenni a döntést. Ezért vagyunk szuverenisták! És hogy lehetnénk mi Európa-ellenesek, amikor mi képviseljük az alapító atyák örökségét? Adenauer, Schuman és De Gasperi örökségét, akik a *keresztény civil-*

zációra és a szuverén európai országok sokszínűségére építették fel az Európai Uniót. Mi ezt akarjuk, nem pedig egy arctalan és egyre arcátlanabb bürokráciát!

– Ha körbenézek a sátorban, azt látom, hogy többen lettünk, mint másfél órája voltunk, ebből arra következtetek, hogy érdekes volt a beszélgetés. Mindenkinek köszönöm a figyelmet, mert a riporterek már izgatottan várják, szóval át is engedem...

(Tusványos, 2024. július 26.,
a beszélgetést Deák Dániel vezette,
Hazánk július–augusztusi száma)

AZ IGAZSÁGOS BÉKÉRŐL

*Az ukrajnai igazságos békének lényegi része
a nemzeti kisebbségek – így a kárpátaljai
magyarság – jogainak visszaadása*

Ezerszer hallottuk, hogy Ukrajnában igazságos béke kell. Egyetértünk. II. János Pál pápa sokszor mondta, hogy a béke nem pusztán a háború hiánya, hanem az igazságosság gyümölcse. De az igazságosság lényegi, megkerülhetetlen része a nemzeti kisebbségek – így a kárpátaljai magyarság – jogainak visszaadása.

Tény, hogy Oroszország támadta meg Ukrajnát, ami természetesen elfogadhatatlan. De ettől még nem tehetők zárójelbe olyan – a magyar kisebbséget is érintő – szempontok, amikről való beszéd ma be van tiltva az EU-ban.

Magának a háborúnak az egyik oka az, hogy az ukrán sovinszta hatalom jogfosztotta a kisebbségeket.*

Hogy is kezdődött? Az ultranacionalista ukrán jogfosztás ellen tört ki az orosz felkelés a Krím-ben (és Donyeckről Odesszáig), majd volt egy népszavazás, amelyik kimondta a Krím függet-

* Következésképpen, mindig azt képviseltük, hogy az autonómia jelenti a megoldást, mert biztosítja a kisebbségek megmaradását és elkerülhetővé teszi az etnikai konfliktusokat. Ukrajna ezt mereven elutasította.

lenségét, majd a csatlakozását az Orosz Föderációhoz. (Azt mondták, hogy ez nem volt szabályos választás. Kétségtelen, de kérdezem: volt már teljesen szabályos választás Ukrajnában?!? Például Zelenszkij esetében választás sincs, nem hogy legitim választás...) És ki teremtett precedenst erre? Az amerikaiak! Ha a koszovói albánoknak – amerikai nyomásra – lehetett önrendelkezési joguk (self-determination) a jugoszláv, szerb alkotmány ellenében, akkor a krími oroszoknak ugyan miért nem? Erre az amerikai válasz az, hogy Koszovó nem tekinthető precedensnek. És aztán miért nem?

És ha már a Krímnél tartunk, az is megér egy gondolatsort, hogy került a Krím Ukrajnához? Hogy lett egyáltalán maga Ukrajna? A mai Ukrajna jogelődje az első világháború végi káoszban és vákuumban alakult; Ukrán Szovjet Szocialista Köztársaság néven Lenin kreálmánya a Szovjetunión belül. Majd a II. világháború után a mai Ukrajna nyugati része úgy került Ukrajnához, hogy Sztálin elvette a lengyelektől Kelet-Lengyelországot, tőlünk Kárpátalját, a románoktól pedig fél Bukovinát. A Krímet pedig Hruscsov pártfőtitkár – mint volt ukrán pártvezető – ajándékozta az Orosz Szovjet Szocialista Köztársaságtól az Ukrán Szovjet Szocialista Köztársaságnak. És 1991-ben ez a Szovjetunió belső közigazgatási határa lett Ukrajna nemzetközileg elismert államhatára. (Amiért most háborúba sodornák a világot, és amiért – mindkét oldalon – milliónyi életet áldoznak.)

Sztálin és Hruscsov kapcsán csak megjegyzem, hogy amikor azt mondják nekünk a nyugatiak,

hogy emlékezzünk arra, hogy minket is 1945-ben és 1956-ban az „oroszok” szálltak meg, akkor nem árt tudatosítanunk, hogy minket a Szovjetunió szállt meg, aminek ugyanúgy része volt az Ukrán Szovjet Szocialista Köztársaság, mint az Orosz Szovjet Szocialista Köztársaság. (Ráadásul Magyarországot történetesen a II. Ukrán Front szállta meg.)

És nem mehetünk el szó nélkül amellett sem, hogy a kisebbségeket joggal félemlíti meg a kijeviszim Bandera kultusza, amihez a politikai korrektségre oly érzékeny brüsszelieknek egy szavuk sincs. A náci kollaboráns banderiták rémtetteit nem illik emlegetni, azt, hogy milyen szerepük volt a lembergi zsidók kiirtásában, több mint százezernyi lengyel lemészárlását, a borzalmas népiirtást Volhíniában, akik közül tízezreket baltával fejeztek le. És Sztepan Bandera ma Ukrajna nemzeti hőse...

A kárpátaljai magyarság jogfosztása nem pusztán a nyelvi jogok elvételét, a magyar iskolák ukránosítását és a kettős állampolgárságú magyarok ukrán titkosszolgálatok (SZBU) általi zaklatását, üldöztetését jelenti, hanem azt is, hogy a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetséget – amit a magyar szavazók legitimáltak – próbálják ellehetetleníteni, ál-magyar szervezeteket, – ukrán érdekeket és propagandát kiszolgáló – ügynököket ültetve fiktív kisebbségi bizottságokba; miközben a KMKSZ elnöke, Brenzovics László ellen koncepciók eljárást indítottak, és akinek az életét mentve kellett Magyarországra menekülnie! Innen is mondom: akárhányan is menekülnek el Kárpátaljáról, mi akkor is

fenntartjuk, sőt növeljük az összes támogatást* az ottani magyaroknak és megvédjük Brenzovics Lászlót és a KMKSZ-t, és soha nem adjuk fel elvett jogaink visszakövetelését!

Ezeket mintegy illusztrációként mondtam el ahhoz, hogy a nemzeti kisebbségek jogainak csorbítatlan, garanciális visszaállítása nélkül lehetetlen az igazságos béke!

*(Elhangzott 2025. május 28-án Szigetváron,
a Voks 2025. Szavazás Ukrajna
EU-s tagságáról c. fórumon)*

* A Zrínyi Ilona programon keresztül finanszírozzuk az összes kárpátaljai magyar tanárt, orvost, lelkészt, művészt, újságírókat és az óvodások-kisiskolások étkeztetését. Fenntartjuk a magyar intézményrendszert az óvodától a líceumokon keresztül a főiskoláig. A helytállás példája és jelképe, hogy noha olyan sokan elmenekültek, de egyetlen iskolát se kellett bezárni! A frontra hurcolás elől Magyarországra menekültek – nemzetiségétől függetlenül – itt biztonságban vannak, senkit sem adunk ki az ukránoknak!

HOGY MEGMARADHASSUNK MAGYARNAK

A Magyar Állam értelme és célja a magyarok életminőségének javítása és a *magyar nemzet fennmaradása*. A magyar nemzet akkor marad fenn csonkítatlanul, ha *minden* nemzetrésze fennmarad Erdélytől a Felvidékig. Ehhez kell egy erős Magyarország és a külhoniak megmaradását segítő nemzetpolitika.

Megalkottuk ennek alkotmányos fundamentumát, deklarálva, hogy a Magyar Állam nem pusztán felelősséget érez, hanem *felelősséget visel* a határon túli magyarságért. Ennek megfelelően elfogadtuk a Nemzeti Összetartozásról szóló törvényt és létrehoztuk a megfelelő intézményrendszert a Bethlen Gábor Alaptól a Diaszpóra Tanácsig.

A támogatást megtízszereztük, míg 2009-ben 9 milliárd volt, most évről évre jóval több mint 100 milliárd. Így nemzetpolitikai programjainkkal elérünk minden külhoni magyar közösséget, minden magyarlakta települést és minden Kárpát-medencei – több mint kétfélmillió – magyar embert.

Csak jelzésszerűen: 10.000 beruházást valósítottunk meg külföldön. 6500 magyar intézmény és szervezet működéséhez járultunk hozzá. Száz nemzeti jelentőségű intézményt támogatunk nagy összeggel folyamatosan – így például a Sapientia

erdélyi egyetemet és a II. Rákóczi Ferenc kárpátaljai egyetemet –, nyílt pályázatokkal pedig 35.000-et.

Felújítottunk 700 és építettünk 150 új óvodát-bölcsődét határon túl. Ezernyi templomot újítottunk fel és építettünk.

A Szülőföldön magyarul elnevezésű oktatási-nevelési támogatás összegét minden magyar iskolában tanuló gyerekek évi százezer forintra emeltük, így ma 230.000 gyerek tanul magyarul külföldön!

A Határtalanul! program keretében több mint 10.000 tanulmányi kirándulással 600.000 magyarországi gyerek utazhatott külföldre.

Hálózatot építettünk határon túl 12.000 pedagógussal, 200 egészségügyi szakemberrel, 200 újságíróval és 3000 vállalkozóval.

A Kőrösi Csoma Sándor és Petőfi Sándor Program keretében a diaszpórába és a szórványba 1100 ösztöndíjast küldtünk magyar nyelvet, kultúrát, történelmet tanítani, magyar szervezetet építeni. A diaszpórában megszerveztük 260 hétvégi magyar iskola hálózatát.

A családtámogatás külföldi kiterjesztésével anyasági támogatást és babakötvényt 70-70 ezren kaptak.

Az identitás megőrzéséhez adott segítség akkor tart meg, ha az adott magyar közösség a szülőföldjén meg is tud élni. Ezért gazdaságfejlesztési támogatást indítottunk 250 milliárddal, 62.000 nyertes pályázattal; ami legjobb az adott külföldi magyar nemzetrésznek, de jó az ott élő többségi nemzethez tartozóknak és az utód államnak is, mert

forrást és fejlesztést visz oda, és jó Magyarországnak, mert gazdasági expanziót eredményez.

Trianon óta, száz évig hátrány volt, ha valaki magyar, most legyen végre előny!

Ami nekem személyes életcélom volt: a nemzet közjogi egyesítése, a magyar állampolgárság megadása a határon túli magyaroknak. 1.200.000 nemzettársunk vált honfitársunkká, polgártársunkká! *Aki magyar állampolgár akart lenni, magyar állampolgár lehetett.*

Tudván tudjuk, hogy mi csak a keretet és a vásznat tudjuk adni, de magát a festményt minden magyarnak kell festeni. De azt kimondhatjuk: *hogy akiben csak pislákol is a magyarság, az minden segítséget megkap, hogy megmaradhasson magyarnak!*

*(Elhangzott a Magyar Állandó Értekezleten,
2025. október 16-án)*

AZ EGYHÁZ VÉDELMEBEN

A BOTRÁNYT KAVART PAPOK ÜGYE SÚLYOS BŰN, DE VAN, AMI MÉG SÚLYOSABB

Nem lenne helyes, ha a közéletet tematizáló kihívásokra nem reflektálnánk, és szemérmes hallgatásba burkolóznánk, ezekkel, a néhány pap által elkövetett botrányokkal kapcsolatban, amelyek megrázták az egyházat és a keresztény közéletet.

Ami menthetetlen, visszataszító és botrányos. (Persze minden bűnre van bocsánat, a kérdés az, hogy mi a penitencia. Ezeknek – az azóta felfüggesztett és laicizált – papoknak kenyéren és vízen böjtölve kellene vezekelniük valahol egy afrikai leprástelepen szolgálva a leprásokat, és megpróbálni kikönyörögni az Úristentől a bűnbocsánatot...)*

Tehát, ami visszataszító, az visszataszító; ami súlyos bűn, az súlyos bűn; és ezt nem kell relativizálni azzal, hogy az egyházban lévő ilyen esetek töredékei a világban lévő hasonló bűnöknek.

Viszont az egyház kritikusainak és ellenségeinek, akik a gender ideológiát propagálják, nem azt kellene mondaniuk, hogy: Welcome to the club? Hát nem ezt akarták?

És most a mondandónak a lényege: visszataszító a kettős élet, visszataszító a szemforgatás, súlyos bűn. De ennél már csak egy súlyosabb van:

* Mt. 18.6

ha erre még büszke is. Amikor a deviáns élethelyzetükből politikai ideológiát csinálnak. A legnagyobb bűn az, amikor valaki nem azt mondja, hogy a bűn bűn, hanem úgy állítja be, mint erényt. A létező legnagyobb bűn, amikor a rosszat jónak mondják, és a jót rossznak. Ez a vízválasztó!

Itt és most fontos valamit tisztázni. A szent egyház nem a szentek egyháza, hanem a bűnösöké is. Az Egyház szent, és azért szent, mert Jézus Krisztus szent. Ő az egyedül Szent. És az egyház azért szent, mert az Ő misztikus teste. Nem pedig azért, mert minden egyes tagja szent. (Amit ugyanakkor minden korban ékesítenek a szentek!)

És – amit a Szájer-ügyben is mondtam – a Pitagorasz-tétel akkor is igaz, ha a matek tanár alkoholista. És Jézus Krisztus Evangéliuma akkor is érvényes, ha a plébános részeges és bűnös.

*(Elhangzott a Keresztény Értelmiségek
Szövetségének kongresszusán,
a Parlament Felsőházi termében,
2024. szeptember 14-én.,
Hazánk szeptemberi szám)*

KILÓG A LÓLÁB

– Válasz Orosz Annának (Momentum)* –

ELNÖK: Tisztelt Ház! Képviselőtársaim! Orosz Anna, a Momentum képviselője, azonnali kérdést kíván feltenni a nemzetpolitikáért, nemzetiségpolitikáért, egyházpolitikáért és egyház-diplomáciáért felelős miniszternek: „Kérem, válaszoljon, Miniszterelnök-helyettes Úr!” címmel. Orosz Anna képviselő asszonyt illeti a szó. Parancsoljon!

OROSZ ANNA (Momentum): Köszönöm a szót. Miniszterelnök-helyettes úr, valószínűleg ön is tudja, hogy csak az elmúlt pár hétben kizárólag a Kalocsa–Kecskemét Egyházmegyében három katolikus papot függesztettek fel azért, mert vélhetőleg kiskorú gyermekekkel szemben éltek vissza szexuálisan. Belegondolni is borzalmas abba, hogy országszerre hány és hány áldozata van ezeknek az egyházon belüli visszaéléseknek, hiszen nyilvánvalóan a nyilvánosságot látott esetek csak a jéghegy csúcsát képezik.

Ehhez képest csak a kegyelmi botrány kirobbanása óta a maga jóbarátja – ön fogalmazott így –, Balog Zoltán református püspök ó milliárd forint értékben kapott állami vagyont. Maguk teljes intézményrendszereket adnak át az egyházaknak, óvodákat, iskolákat, középiskolákat, a komp-

* Azonnali kérdés 2024. november 4-én.

lett nevelőszülői hálózatot, folyamatosan az „isten, haza, család” hazug képében tetszelegnek, pedig nyilvánvalóan hírből sem ismerik a tízparancsolatot, nemhogy betartanak azt. *(Felzúdulás a kormány-pártok soraiban.)*

Kérdésem önhöz: mit tesz, mit tesz maga egyházpolitikáért felelős miniszterelnök-helyettesként az áldozatokért és azért, hogy minden gyermek biztonságban legyen az egyházi intézmények falai között is? Mit tesz azért, hogy az egyház kivesse magából a pedofil szörnyetegeket, mert jelen pillanatban tudja, hogy kiket vet ki leginkább a soraiból az egyház? Azokat a jóézésű papokat, lelkészeket és hívőket, akik megpróbálnának valamit tenni a megtisztulásért és a feltárásért. Például azt az újbudai református lelkészt, Toma Lászlót, aki szót emelt azzal szemben, hogy Balog Zoltán a mai napig püspöki rangban van a református egyházban.

Szóval, a kérdésem, hogy mit tesz maga az áldozatokért, mit tesz a gyerekekért, és mit tesz az egyház megtisztulásáért. Köszönöm. *(Taps a Momentum és a DK soraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő asszony. A válasza megadom a szót Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes úrnak. Parancsoljon!

DR. SEMJÉN ZSOLT miniszterelnök-helyettes: Köszönöm, igen tisztelt Elnök Úr! Képviselő Asszony! Először is, ezeket az ingatlanjuttatásokat nem Balog Zoltán püspök úr kapta, hanem a református egyház; valójában még csak nem is a református

egyház, hanem a Károli Gáspár Református Egyetem. Ezt kollégiumként fogják használni, ami minden odajáró gyereknek a segítségére szolgál. Ez csak egy zárójeles megjegyzés volt.

Abban egyébként, amit mond, annyi igazság van, hogy egyetlen ilyen ügy is botrány, visszataszító és tűrhetetlen. Tájékoztatom képviselő asszonyt, hogy a magyar kormány nem tűri ezt! Zéró toleranciát hirdettünk a pedofíliával szemben, meghoztuk Európa legszigorúbb pedofilelles törvényét. Milyen kár, hogy önök nem támogatták! (Dr. Pesti Imre: Szégyen!) Megcsináltuk az átvilágítást a gyermekvédelmi intézményekben. Milyen kár, hogy önök nemhogy nem támogatták, hanem lázítottak ellene! (Gy. Németh Erzsébet: És hány embert szűrt ki?)

Na most, az egyház vonatkozásában, kedves képviselő asszony, a helyzet az, hogy az egyházi intézményekben jóval kevesebb ilyen eset van, mint a világi intézményekben; egy is sok és botrányos, de jóval kevesebb. Önök körülbelül fél tucat ügyet hoztak fel, nagyjából ennyi is van.

Megkérdeztem a Belügyminisztériumot. Mit gondol, kedves képviselő asszony: hányan ülnek ma börtönben pedofíliáért és gyermekpornográfiáért? Hétszázan. Hétszázan! Tehát az egyházi intézményekben százada van annak, mint ami egyébként világi esetben előfordul. Hangsúlyozom, hogy egy is tűrhetetlen és botrányos.

Tájékoztatom továbbá a képviselő asszonyt, hogy az egyházi szabályok sokkal szigorúbbak, mint az államiak. Ferenc pápa rendelkezéseit, a

„Ti vagytok a világ világossága” című rendelkezést száz százalékban hajtotta végre a magyar katolikus egyház. Ön egyetlen esetet nem tud mondani, ahol bármilyen eltussolás történt volna, egyébként, ha tudna, tegyen feljelentést! Megtennie kötelessége, ha ilyen esetről tudomása van.

És azt is meg kell mondanom önnek, hogy olyan szempontból is szigorúbb az egyházi szabályozás, hogy ami államjogilag nem bűncselekmény, kánonjogilag az is a legsúlyosabb büntetést vonja maga után, lásd például Bese Gergely ügyét. Tehát arra kérem, hogy ne vádaskodjon, hanem ha tudomása van bármilyen konkrétumról, tegyen feljelentést, amit megtenni erkölcsi kötelessége is. *(Taps a kormánypártok padsoraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, miniszterelnök-helyettes úr. Egyperces viszonzásra Orosz Anna képviselő asszonyt illeti a szó. Parancsoljon!

OROSZ ANNA (Momentum): Kevés lesz az egy perc ennek a sok terelésnek a megválaszolására, de az elején kezdem. *(Közbeszólások a kormánypárti padsorokban.)*

Jó, hogy felhozta a Károli Egyetemet, ugyanis onnan rúgták ki azt a református lelkészt, aki szót emelt azzal szemben, hogy Balog Zoltán továbbra is református püspöki rangban van.

Aztán: én értem, hogy maguk rengeteg jogszabályt hoztak a gyermekek védelmében állítólag, de ennek mégis mi az eredménye? Hetente jön ki egy hír arról, hogy éppen kit abuzáltak egyhá-

zi vagy állami intézményekben. (Közbeszólások a kormánypárti padsorokban. Rétvári Bence: Mi a véleményed a Lakatos-ügyről?) Maga nemhogy nem tesz semmit ez ellen, nemhogy nem emel szót, hanem kitünteti például Tóth Tamást, aki segített két pedofil pap ügyének az eltussolásában.

Aztán semmit nem szól azzal kapcsolatban, hogy Fohsz Tivadar a mai napig egy templom alapítványának kuratóriumában ül. Ez az ember állítólag a saját nevelt lányát molesztálta, és tiltott pornográf felvételeket készített róla.

Szóval mondja már meg, hogy azon kívül, hogy relaxációs tanyákon pihenget a fideszes haverjaival, mégis mit tesz a gyermekek védelmében az egyházi intézményekben? (Taps a Momentum padsoraiban. Felzúdulás a kormánypárti padsorokban.)

ELNÖK: Egyperces viszonzóválasz illeti meg Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes urat is. Parancsoljon!

DR. SEMJÉN ZSOLT miniszterelnök-helyettes: Képviselő asszony természetesen nem mond igazat. (Szabó Rebeka: De!) Először is: Tóth Tamással kapcsolatban semmiféle eltussolásról nem tudok, továbbá semmiféle tanyán nem relaxáltam, sőt, életemben nem voltam azon a tanyán; ellentétben az önök vádaskodásával. (Tordai Bence: Melyiken?) Ellenben ön részletesen beszámolhatna, hogy az ön önkormányzatában a Szivárvány Óvoda tekintetében milyen tapasztalatai vannak. (Rétvári Bence: Így van.)

Képviselő Asszony! A helyzet a következő: ki-
lóg a lóláb. Önöket nem a gyerekek iránti aggó-
dás motiválja, nem az irántuk való felelősségvállá-
lás, nem az irántuk való szeretet, hanem az egyház
iránti gyűlölet! *(Nagy taps a kormánypártok padso-
raiban. Rétvári Bence, Lázár János: Úgy van! Úgy
van!)*

ESPERES ÚR OLYAN LEVELET ÍR, AMILYET AKAR

– Válasz Vadai Ágnesnek (DK), a debreceni
református esperes levele ügyében* –

Tisztelt Képviselő Asszony!

Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 42. § (8) és (9) bekezdésében foglaltak szerint a nemzetpolitikáért, nemzetiségpolitikáért, egyházpolitikáért és egyházdiplomáciáért felelős miniszterhez intézett „Legyen olyan bátor, és árulja már el nekem, hogy mégis mit kell majd tenniük a reformátusoknak a 2026-os kampányban a választási templomfelújításokért cserébe?”** című, K/11788. számú írásbeli kérdésére a hivatkozott törvény 42. § (2) bekezdése alapján az alábbi választ adom.

Hogy „mit kell tenniük a reformátusoknak”, azt csak és kizárólag a reformátusok döntenek el, nem pedig

* Írásbeli kérdésre adott válasz, K/11788 számú országgyűlési iromány, 2025. április 30.

** A gyurcsányista képviselőnő kérdése mellékletében idézte a telex.hu cikkét, mely szerint „a debreceni református esperes körlevélben kérte lelkipásztor testvéreit, hogy jelentkezzenek olyan templom felújítási támogatásokra, amelyek 2026 tavasza előtt befejeződnek”.

én vagy a Magyar Állam. Esperes úr olyan levelet ír lelkes testvéreinek, amelyet akar. És amíg én iránnyítom a magyar egyházpolitikát, addig ez így is marad.

Az Ön egyházellenessége oly mértékű, hogy noha sokadszorra próbálom elmagyarázni Önnek az egyház szabadságának – alkotmányos – követelményét, az rendre zátonyra fut az Ön megátalkodottságán.... Mivel az egyházellenesség és az egyházszabadság iránti elkötelezettség összeegyeztethetetlen, így dialógusképtelensége miatt kénytelen vagyok a régi mondást idézni: A méh hiába magyarázza a légynek, hogy a méz jobb, mint a trágya.

Üdvözlettel:
dr. Semjén Zsolt

MEGÁTALKODOTT EGYHÁZELLENESSÉG

– Válasz Vadai Ágnesnek (DK)*, a Szemlélek
„felméréséről” és az Egyház szabadságáról –

Tisztelt Képviselő Asszony!

Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 42. § (8) és (9) bekezdésében foglaltak szerint a nemzetpolitikáért, nemzetiségpolitikáért, egyházpolitikáért és egyházdiplomáciáért felelős miniszterhez intézett „Mit gondol Ön arról, hogy a Szemlélek Alapítvány által működtetett portál felmérése szerint a megkérdezettek többsége úgy gondolta, hogy az Orbán-kormány miatt a Magyar Katolikus Egyház nem működik szabadon? (És ne becsülje le a résztvevők számát, mert több volt mint az ön pártjának taglétszáma vagy választói támogatottsága!)” című, K/11863. számú írásbeli kérdésére a hivatkozott törvény 42. § (2) bekezdése alapján az alábbi választ adom.

Képviselő Asszony bár sokszor téved, de sose bizonytalan. Ez a karakter megnehezíti ugyan tévedéseinek belátását, de pasztorális lelkületől vezetve tesztek rá egy újabb kísérletet.

* 2025. május 7.

Néhány előzetes megjegyzés az Ön által írottakhoz: A KDNP taglétszáma sokkal több, mint a Szemlélek Alapítvány „felmérésére” válaszolók száma. Az én pártom, szövetségben a Fidesszel, negyedszerre győzött kétharmaddal az országgyűlési választásokon, ami példátlan támogatottságot jelent mind a magyar, mind az európai politikában. Az Önök pártja – szövégeseivel együtt – csúfos kudarcot vallott, vesztett és megbukott. Az Ön pártja nemcsak az országnak, de az ellenzéknek is kínos teherként... (Ennyit – a kérdése érdemi részéhez különben nem is kapcsolódó – zárójeles megjegyzéséhez.)

A Szemlélek Alapítvány maga is bevallja, hogy „felmérése” nem reprezentatív. Megjegyzem, a Szemlélek semmilyen szempontból sem reprezentálja a magyar katolikusokat, sőt... A legviccesebb, amire az egész ki van találva és ki van futtatva, hogy a Magyar Katolikus Egyház legyen „politikamentes”, miközben a Szemlélek – úgy, ahogy van – nyilvánvalóan politikai célzatú.

De amiért válaszolok Önnek, mivel kérdése persze semmilyen kormányzati feladatot nem érint – azon túl, hogy az már szokásszerűen mindennapjaim részévé vált (senkinek se könnyű az élet)* –, az az, hogy felhívjam századszorra a figyelmét (töretlenül, bár reménytelenül), hogy sem a kormánynak, sem a parlamentnek, sem a Magyar Államnak

* Vadai Ágnes (DK) ebben az időszakban 117 írásbeli kérdést intézett Semjén Zsolt-hoz, jellemzően „egyházkritikus” témákban.

alkotmányos alapon sem feladata, sem lehetősége nincs arra, hogy az egyház teológiájáról, kánonjogáról, pasztorális szempontjairól állást foglaljon. Így például a levelében citált szinodalitásról. Az a mondata, hogy „az Orbán-kormány miatt a Magyar Katolikus Egyház nem működik szabadon”, pont fordítva van: az egyház szabadságát az Ön, Önök alkotmányellenes egyházellenessége támadja, aminek mai levele is pontos látletele, újabb bizonyítéka.

Most mivel kormányülésre kell mennem, zárom mai válaszlevelem,

üdvözlettel:
dr. Semjén Zsolt

„AHOGY ENGEM ÜLDÖZTEK, TITEKET IS ÜLDÖZNI FOGNAK”*

– 2025. szeptember 22. –

ELNÖK: (Dr. Semjén Zsolt jelzésére:) Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes úr, mi célból jelentkezik?

DR. SEMJÉN ZSOLT miniszterelnök-helyettes: Megtámadtatás. (Közbeszólás a Fidesz soraiból: Személyes megtámadtatás!)

ELNÖK: Két percben megadom a szót önnek.

DR. SEMJÉN ZSOLT miniszterelnök-helyettes: Elnök Úr! Tisztelt Ház! Egy ördögien felépített karaktergyilkossági kísérletnek lehetnek a tanúi. Ez maga a vérvád, a Bibliából ismert Belzebub-vád, szemenszedett hazugság, forrás nélküli rágalom. A feljelentéseket megtettük.

Tisztelt Ház! Ha van ebben a Házban valaki, aki esküdt ellensége a pedofiliának, az én vagyok. Én voltam az első, aki az LMBTQ-lobbival szembe mert menni. A DK-nak pedig az fáj, hogy az egyházat megvédtem a támadásaiktól, és most ez a bosszú. A legaljasabb az egészben, hogy tudván tudják, hogy nem igaz belőle semmi, de azt gondolják, hogy nem zörög a haraszt, ha nem fújja a szél. Nem kell a politikai nézeteimmel egyetérteni, de ilyen aljasság a magyar politika történetében a rendszerváltás óta nem volt. Soha semmilyen bűnös viszonyhoz nem volt közöm.

* Jn 15.20

Megismétlem még egyszer: soha semmilyen bűnös viszonyhoz nem volt közöm. A rendőrség tíz éve vizsgálja az ügyet, az ügyészség gőzerővel dolgozik. Miniszter vagyok, aláírtam, hogy teljes kontroll lehet fölöttem, figyelhetnek, ellenőrizhetnek pont az én védelmemben. Ebben az országban én vagyok az egyik legátvilágítottabb ember, átvilágítottabb vagyok, mint maguk közül bárki. És ezért nem hagyom magam ártatlanul tönkretenni, és nem hagyom magam megfélemlíteni. *(Hosszan tartó taps a kormánypártok soraiban.)**

* Orbán Viktor: „Azok, akik értéket képviselnek ma a politikában, azok állandó támadás alatt vannak. Tehát ennek a legjobb példája a „Zsolt bácsis”-ügy, ugye ami most megy. (...) Mindannyian tudjuk, hogy Semjén Zsolt nem mondom, hogy szent ember, de majdnem. Tehát ő nemhogy az ocsmány bűnöktől, hanem még az esendőség bűneitől is szerintem alapvetően messze van, egy ártatlan ember, ebben az ügyben meg végképp az. De miért őt pécézték ki? (...) A KDNP azt mondja, hogy van egy nagyon erőteljes keresztény értékrendje és függetlenül attól, hogy ez hoz vagy visz a politikában, neki az a kötelessége, hogy ezt a keresztény értékrendet mindig képviselje, ez egy ideológiai párt. És ennek a kulcsembere az elnökük. És azzal, hogy őt megpróbálták le vadászni – miközben ártatlan –, azzal valójában az egyetlen ideológiai alapon álló keresztény magyar pártot akarták le vadászni. És a keresztény pártok nincsenek keresztény egyházak nélkül, nyilvánvalóan az egyházra is csapást lehetett volna mérni az ő személyén keresztül.” (Orbán Viktor interjú, [youtube.com/hetek](https://www.youtube.com/watch?v=hetek), 2025. október 4.)

„AZ ISTENSZERETŐKNEK MINDEN A JAVUKRA VÁLIK”*

– reagálás a Demokratikus Koalíció támadására
és válasz Kálmán Olgának, 2025. október 20. –

DR. SEMJÉN ZSOLT miniszterelnök-helyettes: Köszönöm a szót. Igen, tisztelt Elnök Úr! Kedves Képviselő Asszony! A gyermekek több támogatást és több védelmet érdemelnek, az ott dolgozók nagyobb megbecsülést. De, képviselő asszony, ki mit tett eddig a gyerekvédelemért? Mi meghoztuk Európa legszigorúbb pedofilelles törvényét, milyen kár, hogy önök nemcsak hogy nem szavazták meg, hanem úgy lázítottak ellene, ahogy csak tudtak. (Nacsa Lőrinc: Így van!) Mi, mint most miniszterelnök úrtól is hallhatta, az elmúlt héten 10 milliárdnyi vagy még több támogatást rendeltünk a gyerekvédelemhez, ezért azt kell mondanom illő szerénységgel, hogy – szerény személyem is – az elmúlt héten többet tettünk ezekért a gyerekekért, mint ön, Arató Gergely vagy Dobrev Klára egész életükben együttvéve. (Nacsa Lőrinc: Így van, így igaz!)

S ha már azt a kérdést előhozta, hogy ki az a „Zsolti bácsi”, nos, képviselő asszony, nem ki, hanem mi. A maguk politikai terméke! (Nacsa Lőrinc: Így van! – Taps a kormánypárti oldalon.) Egy bom-

* Róm 8,28

lott elme, egy zavart elméjű „próféta” fantáziája és egy politikai provokátor manipulációja. És persze szimbólum: az én esetemben egy ártatlanul megtámadott ember szimbóluma*; az önök esetében az aljas és sunyi rágalmazás szimbóluma, a politikai gátlástalanság szimbóluma és annak a szimbóluma, hogy politikai haszonszerzésből biodíszletnek használnak gyermekeket.

Ezért csak azt tudom mondani önnek, amit nem is olyan régen Orosz Annának mondtam, hogy önöket nem a gyerekek iránti segítőkészség motíválja, nem a gyerekek iránti védelemnek az elkötelezettsége, nem a gyerekek iránti szeretet, hanem pusztán a kormány iránti gyűlölet. *(Taps a kormánypártok soraiban. – Nacsá Lőrinc: Így igaz! Így van!)*

Képviselő Asszony! A pedofília a súlyosabb bűncselekmény, ami létezik. Az LMBTQ-lobbi tekintetében nem engedjük be őket az iskolákba, mert megvédjük a gyerekeinket. Mind a kettővel szemben állok, de nem tettem közéjük egyenlőségjelet. *(Közbeszólások a DK soraiból, köztük: Dehogynem!)*

Na most, önök a parlamentből való kiesés szélén állnak, és ezt a szerepet osztották önökre. Mi maradt önöknek? A határon túli magyarok elleni hergelés és hangulatkeltés, amikor el akarják venni a külhoni magyarok szavazati jogát *(Kálmán Olga: Az áldozatokról, legyen szíves!)*, ami egyébként alkotmányos képtelenség *(Közbeszólások a DK so-*

* A Főügyészség megállapította, hogy kormánytag vagy politikus érintettsége fel sem merült.

raiból.), mert az alkotmányból és az állampolgárságból következik a szavazati jog. *(Kálmán Olga: Beszéljen az áldozatokról!)* A másik az egyházellenesség, amikor megtámadják a bűnbánat szentségét, a gyónási titkot, ami egyébként nemzetközi szerződés által védett és az alkotmány által védett. *(Kálmán Olga: Pedofília esetében is?!)* Ez pontosan megmutatja az önök karakterét, az önök esszenciáját, az önök lényegét: a hungarofóbiát és az antikrisztianizmust. *(Kálmán Olga: Antimit? – Közbeszólások a DK soraiból: Ugyan már!)*

És, elnök úr, engedjen meg még egy bejelentést! A rágalmozásukkal szemben a büntetőfeljelentést megtettem, és tájékoztatom az Országgyűlést, hogy a mai nappal az ügyészség átvette a vád képviselétét. *(Kálmán Olga: A gyerekek ügyében is?!)*

És köszönettel tartozom a sok imádságért és azért a szolidaritásért és támogatásért, amit ebben az időszakban kaptam, és a saját élettörténetemben tapasztaltam meg azt *(Kálmán Olga az elnök felé: Ez nem egy perc?!)*, amit Szent Pál írt a Római levélben: az Istenszeretőknek minden a javára válik! *(Taps és közbeszólások a kormánypártok soraiból, köztük: Így van!)*

MEGÍGÉRTÜK, MEGCSINÁLTUK

– *Ma van az Esztergomi Főszékesegyház rekonstrukciójáért hálát adó ünnepi szentmise. Ön annyit mondott, hogy: megígértük, megcsináltuk.*

– És ahogy ígértem, a történelmi egyházak összes püspöki székesegyházát, és mindezen túl a Kárpát-medencében 3800 templomot tataroztunk és 200 újat építettünk. Továbbá építettünk és felújítottunk 2200 plébániát-parókiát, Magyarországon 350 egyházi iskolát, 200 óvodát – aminek a fele vadonatúj –, a Kárpát-medencében pedig még ugyanennyit!*

– *Mindennek valóban maradandó, emberöltőkre szóló távlata van.*

– Ez a történelmi távlat például akkor tudatosult bennem, amikor negyed százada egyházügyi államtitkár koromban aláírtam – ezernyi, a kommunista rendszer által elvett egyházi ingatlan visszaadásán, rendezésén túl –, hogy visszaadom a Katolikus Egyháznak a Szent István Bazilikát és a Mátyás templomot. Ilyenkor megtapasztalja az ember, hogy Isten a történelem ura!

– *Mi az, ami még hátra van?*

– 2020 tavaszán törvényjavaslatot nyújtottam be, amit elfogadva az Országgyűlés megalkotta a Pázmány Péter Katolikus Egyetem óriási ingatlanjuttatásáról szóló törvényt, és vállaltuk azt is, hogy kulcsrakészre építjük meg. A Károli Gáspár

* 2025. év végi statisztika

Református Egyetemenél már megtettük ezt. Nemzeti ügy, hogy megépüljön a Pázmány a Belváros közepén, mint minden tekintetben XXI. századi katolikus universitas!

– *A baloldal pártjai és a baloldali polgármester is támadja...*

– Hát persze. A bolsevik reflexek, bolsevik reflexek. De ettől se nekem, se Lázár Jánosnak nincsenek álmatlan éjszakáink. Mi mindenkivel korrekt, méltányos viszonyra törekszünk az ügy érdekében, van akivel lehet, kár, hogy van aki konfrontációra játszik. De ahogy a mondás tartja: a kutya ugat, a karaván halad.

– *Mi az, ami még prioritás?*

– A Pázmány mellett szívügyem az általunk a konstantinápolyi ortodox egyháznak, az Egyetemes Patriarchátusnak átadott és teljes rekonstrukció alatt álló volt Károlyi-palota a belvárosi Múzeum utcában, ahol keleti keresztény testvéreink bizantológiai és teológiai dialógus központot fognak működtetni. E két mű méltó mai megvalósulása és szimbóluma Szent István örökségéhez való hűségünknek!

– *A napokban a Szociális Testvérek Társasága szobrot állít alapítójuknak, Slachta Margit tiszteletére, amit Ön avat. Mi ma az aktualitása Slachta Margitnak?*

– Slachta Margit keresztény feminizmusa azt akarta, hogy a nők valóban nők lehessenek. A mai transz-gender ideológia azt, hogy férfiak...

– *A napokban megjelent könyvének a címe is karcos: A józan ész ellenforradalma.*

– Az lmbtq, woke, stb. ideológia, amit ránk akarnak kényszeríteni, a téboly „forradalma”, amire egy reális válasz adható: a józan ész ellenforradalma!

(Az interjút Balogh László és Gerzsenyi Krisztián készítette, gondola.hu, 2024. augusztus 29., vasárnap.hu, 2024. augusztus 31.)

TEOLÓGIA A KÖZÉLETBEN

AZ IKONOKRÓL

Beszédemben először arról beszélek, hogy miről nem beszélek. A mai nap négyen szereplünk: Atanáz püspök, Múzeum igazgató úr, és a Szent Efrém Énekkar. Nem beszélhetek a görögkatolikus egyház és az egyházmegye történetéről, mert nyilvánvaló, hogy püspök atya többet ért a görögkatolikus egyház történetéhez, különösen a saját egyházmegyéjéhez, mint én. Nem beszélhetek a kiállítás művészettörténeti vonatkozásairól sem, mert igazgató úr felkészültebb nálam művészettörténetből, különösen a saját kiállításából. És azt is el kell ismernem, hogy Bubnó Tamás jobban énekel, mint én, tehát e tekintetben sem vagyok versenyképes. (Így ebből a szituációból is látszik, hogy ahogy a határidő nagy ihlető, úgy a kényszer is lehet mûzsa.) Tehát nem fogok most az egyházmegye évszázados történetéről beszélni, sem a kiállítás művészettörténeti vonatkozásairól, sőt énekelni se fogok, hanem mindössze néhány sajátos szempontról szeretnék szólni.

A kiállításon találkozunk bizánci templomtérrel, ami a *szent térre* utal; azután a kiállítás végig kísér az emberi életen a keresztelőtől az utolsó kenetig, és az egyház ünnepei pedig végigkísérnek minket Isten népének üdvtörténetén, ami a *szent időre* utal; és itt vannak a *megszentelt dolgok*, liturgikus eszközök, *ikonok*.

Szellemi lények vagyunk, ezért játszunk el a gondolattal – megjegyzem, ha nem volnánk szellemi lények, akkor semmilyen gondolattal sem játsza-

nánk –, hogy mivel nem egyedül vagyunk szellemi lények, hanem az angyalok is szellemi lények, mi lenne, ha *angyalok* lennénk?

Mi a különbség az angyalok, és köztünk, emberek között? Például az, hogy mi a világot csak az érzékszerveinken keresztül tudjuk megismerni, az érzékszerveinken keresztül jut a tapasztalati valóság a tudatunkba, míg az angyalok – mint tisztán szellemi lények – közvetlenül fogják fel a valóságot. Nekünk érzelmeink, hangulataink vannak, amik befolyásolják megismerésünket, míg az angyaloknak ilyen értelemben nincsenek hangulat-hullámzásaik. Mi következtetéssel tudunk gondolkodni, az angyalok egyszerűen megragadják a valóságot úgy, amint van. Mindez lefordítva a mindennapok nyelvére azt jelenti, hogyha nekünk embereknek – például nekem – migrénem van, akkor a legzseniálisabb filozófiai előadást sem fogom tudni fölfogni, és hogyha például a parókus úr pösze, akkor lehet a legihletettebb teológiai prédikáció, pusztán azért, mert vicces volta elviszi a figyelmem, vagy azért, mert bosszant, de nem tudok odafigyelni, és nem fogom megérteni a prédikációt. Mivel nem angyalok vagyunk, hanem emberek, ezért szükségünk van arra, hogy az érzékszerveinkkel megragadható módon tudjuk a valóságot a tudatunkba hozni, szükségünk van az érzelmekre, a hangulatokra, és szükségünk van a logikánkra, hogy eljussunk az igazság felismerésére. Ezért van teológia és művészet.

Tehát mivel emberek vagyunk, szükségünk van szimbólumra. Szent helyre, mint a templom; szent

időre, mint az ünnepek; és szükségünk van olyan szent dolgokra, mint az áhítathoz a liturgikus zene, vagy az ikonok.

Az ikonok tekintetében reflektálnunk kell arra, hogy az Isten – mint Isten – képi ábrázolása – mivel lehetetlen – sehol sem lehetséges, és ezért sehol sem legitim, kivéve a kereszténységet. A kereszténységen kívüli vallások – különösen is ideértve a zsidóságot és az iszlámot – tiltják Isten ábrázolását. És ebben van igazság, mert nyilvánvaló, hogy a végtelen Istent nem lehet véges formában ábrázolni, mert meghamisítanánk pont a végtelenségét. Az abszolút Istent nem lehet relatív módon ábrázolni, mert meghamisítanánk pont az abszolút voltát. A transzcendens Istent nem lehet immanens módon ábrázolni, mert meghamisítanánk a transzcendenciáját. (Persze lehet próbálkozni az analógiával, hogy például ha ilyen szép a teremtett világ, milyen szép lehet annak Alkotója, stb, de az Abszolútum esetében kérdéses az analógia, mert ugyanakkor Isten – mert Isten – egészen más. Hiszen Isten nem egy a létezők közül, hanem maga a Lét. Aki Van.) Tehát *a Személyes Abszolútum ábrázolása észszerűen tiltott. Ez alól csak a kereszténység kivétel. Mégpedig azért, mert egyedül, csak és kizárólag a kereszténység tud arról, hogy Isten emberré lett. Verbum incarnatus est.**

Hogy Istent ábrázolni lehet, az azért van, mert megtestesült a názáreti Jézusban, aki így valóságos

* Vö.: Jn. 1,1., 1,14.

ember és valóságos Isten.* Ezért aki Jézus evangéliumát hallgatja, Istent hallgatja, aki Jézust látja, Istent látja, aki Jézus ikonját nézi, Istent nézi. Miért? Azért, mert *Jézus Krisztus Isten ikonja*. Ezért lehetséges és legitim a kereszténység szent hagyományában az ikon, mert a názáreti Jézus Isten ikonja. Isten akarta, hogy Jézusban, mint ikonban látható legyen.

De mi a helyzet a szentek ikonjaival? Az egyház Krisztus misztikus teste, ebből az is következik, hogy az Ő teste beteljesült életű tagjainak az ábrázolása és tisztelete szintén legitim. A szentek Krisztust tükrözik**, beteljesült módon mutatják be a kegyelem megvalósulását, ezért ikonjuk is legitim. (Nem véletlen, hogy a hagyomány úgy tudja, hogy Lukács evangélista nem csak szavakkal írta le Mária élettörténetét, például a Jézus gyermekségéről szóló részben, hanem ecsettel is lefestette***. Vagy idézhetjük Veronika kendőjének legendáját Krisztus arcával.)

Persze vannak, akik idegenkednek az ikonoktól. Vagy mert a fenti gondolatmenetet nem így gondolták át, vagy mert méltatlan – például babonás – formákkal találkoztak, vagy csak egyszerűen távol áll tőlük az ikonok világa.

Tudjuk, hogy a természetfölötti a természetesre épül, ezért kezdjük azzal, ami természetes. Minden családban vannak képek. Nálunk is ott állnak a zongorán a családi fényképek. A mindennapi élet-

* Vö.: unio hüposztatika

** Vö.: Assisi Szent Ferenc, mint Alter Christus

*** Vö.: Salus Populi Romani ikon

ben szeretteink képei ott vannak életünk színterén. Családi képek a zongorán, őseink és hőseink képei a falon. Tehát az emberi természet rendjében, mindennapi világunkban is ott vannak azoknak a képei, akiket szeretünk, és akik szeretnek minket.

A természetfölötti rendben, az üdvösségben, az a szeretet, ami itt volt közöttünk, az nem szakad meg, hanem az itteni szeretet ott *transzcendens távlatot* kap! Megint csak a hétköznapiok nyelvén: a nagymamám azzal a szeretettel, amivel szeretett engem, most is szeret a Mennysországból. Sőt, mennyivel jobban és hatékonyabban szerethet a nagymamám a Mennysországból, mint egy kis somogyi faluból!

Ezen alapszik a *szentek közbenjárásának* tanítása, és ezen alapszik a *szentek közösségének* hitvallása. Az ikonok pontosan ezt jelenítik meg! A szentek közösségét, a szentek közbenjárását az ikonok teszik megélhetővé.

(Elhangzott a Görögkatolikusok
évszázados öröksége című
centenárium kiállításon, Miskolcon,
2024. szeptember 19-én,
Hazánk októberi száma)

CSILLAGÖSVÉNYEN

– Előadásában illusztrációként klasszikus filmekből idézett. Azt, hogy a történelmünket formáló tetteket, eseményeket újra és újra vissza kell idézni – persze igaz ugyan, hogy „a politikában, ami van, az nincs”, mivel egy idő után az emberek természetesen veszik azt, ami már megvan –, mert a tanulságok levonása és ezek értékelése az egész politikai közösségünk számára megtartó erő.

– Az Excaliburan van az a tanulságos jelenet, amikor Camelot lovagjai győzelmük csúcspontján ünnepelnek, de Merlin megállítja azzal, hogy véssétek emlékeztetekbe ezt a pillanatot, és emlékezzetek rá, és mondjátok majd el fiaitok fiainak is, hogy ott voltatok Artúrral azon az éjszakán a hegyen, „mert embernek végzete, hogy felejt”.

Mert korunk végzete, hogy elveszett a mainstream politikában a történelmi távlat és felelősség, csak az számít, hogy másnap mit írnak a médiában (social media platformjain, portáljain). Már négyéves ciklusban sem kalkulálnak, hanem csak kommunikációs termékekben, amik semmilyen összefüggésben sincsenek sem egymással, sem a történelmi kontinuitással. Ezzel szemben mi nem atomisztikusan tekintünk magunkra és szerepünkre, hanem úgy, hogy Árpádtól, Szent Istvántól induló egyetlen szerves ív részei, fejezete vagyunk az örök magyarságnak!

– *Idézte a Gyűrűk Urából azt a részt, amikor Aragorn segítségül hívta a holtakat.*

– Ez nem pusztán fantázia, hanem szimbóluma annak a tapasztalatnak, hogy a történelem óriási erő itt és most! Gyönyörű példa erre a magyar hagyományban Csaba királyfi serege a Csillagösvényen, aki a legreménytelenebb helyzetben győzelemre segíti népét. Vagyis annak a tudata, hogy a nemzet történelmi közösség, így hőseink életpéldái erőt adnak a mai magyaroknak. Ennek a legenda műfajában mintegy újrafogalmazása, ahogy Szent László három évszázaddal halála után népe védelmére kel, amikor Moldvában a tatárok ellen harcolva, reménytelen helyzetben segítségül hívják. Csodaszépek Arany János balladájának zárósorai a nagyváradi kriptájának „nem szavajátszó” őrétől: „Hogy három nap a sírboltban / Lászlót hiába kereste; / Negyednapra átizzadva / Találtatott boldog teste.”

Keresztény szempontból mintegy előképei, megsejtései annak a teológiai igazságnak, hogy valamiképpen Szent Mihály arkangyal seregében harcolunk. Hiszen *nem csak látható, de láthatatlan szellemi harcban vagyunk!* Az egyház a küzdő, tisztuló és diadalmas egyház egysége. Az angyalok és szentek *harcostársaink*, nem csak életpéldájukkal, mint történelmi tanulság vagy hősköltemény, hanem perszónálisan konkrét közbenjárásukkal!

(Székelyföldi estek, 2024. október 10.)

KÉT NEMZETI KEGYHELY: CSÍKSOMLYÓ ÉS MÁRIAPÓCS

Végigtekintve az emberiség kultúrtörténetén, filozófiatörténetén, vallástörténetén, láthatjuk, hogy a szent és a profán tekintetében két szélsőség rajzolódik ki. Az egyik – ami a keleti vallásoknak a sajátja egyfajta panteista jelleggel, ami így vagy úgy, de valamiképpen – a világ és Isten azonosságát állítja. A világ miután – valamilyen formában, de – azonos Istennel, ebből kifolyólag a világ: szent. A másik az ellenkező irányú felfogás – aminek a klasszikus példája a marxizmus és a különböző ateizmusok –, azt mondja, hogy egyáltalán nem létezik szent, minden, ami van: profán. Azok a felfogások, amelyek azt mondják, hogy a világ szent, ebből az következik, hogy nincs változtatási lehetőség, el kell fogadni a világot úgy, ahogy van. (Ezért jellemzi a keleti vallásokat a passzivitás.) A másik irányú szélsőség, amelyik mindent profánnak tekint, és ha egyszer minden profán, akkor az ember bármit megtehet. (Ezért van például az a marxista voluntarizmus, hogy „legyőzzük a természetet”, stb.)

A biblia realizmusa ellent mond mind a kettőnek. Azt tanítja, hogy a világ nem szent. De nem is teljesen profán. A Biblia felfogása az, hogy Isten abszolút módon különbözik a világtól – ezért nem lehet egyenlőség-jelet tenni Isten és a világ közé –, de mint a műben a Művész tükröződik. Ezért a világ-

ban is van valami, ami utal a szentre, de nem azonos a Szenttel. A mű nem azonos a művésszel, de nem is független tőle. Ez a *keresztény realizmus*.

Mi emberek nem vagyunk angyalok. Most egy pillanatra gondolkodjunk el, hogy mi a különbség a megismerés tekintetében az angyal – mint tisztán szellemi lény –, és az ember között. Először is az angyalok nincsenek kiszolgáltatva az érzelmi hullámzásnak, míg mi emberek ki vagyunk szolgáltatva. Mondok egy példát: ha fáj a fogam, nehezen tudok spekulatív gondolatokra jutni. Egy angyal esetében nincs ilyen, mert tisztán szellemi lényként a fizikai világ dolgai nem hatnak rá olyan értelemben, mint ránk emberekre. A megismerésük is sokkal inkább az intuícióra, evidenciaszerű belátásra hasonlít, semmint logikai következtetésekre épülő gondolkodásra. Ezért ha angyalok lennénk, akkor nem volna szükségünk olyan segítségre, mint a szent helyek, a szent idők és a szent tárgyak. De mivel emberek vagyunk, érzelmeink állapotunkhoz kötöttek, beleértve az áhítatunkat is. Az angyaloknak nincs szükségük szent időkre, mint a búcsú, nincs szükségük szent tárgyakra, mint az ikonok, de nekünk embereknek szükségünk van olyan jelekre, amik a szentet jelenítik meg a profánban. Ilyen *szent idő* például most a Pünkösöd és ilyen *szent hely* Csíksomlyó.

(Megjegyzem zárójelben, hogy ez még a profán világban is így van, ezért merem állítani, hogy ez „antropológiai állandó”, mert ha például az au-

gusztus 20-i zászlófelvonásra gondolok, az persze egy profán esemény, de augusztus 20-a – mint az államalapítás napja – mégiscsak kvázi „szent idő”. A Kossuth tér világi értelemben mintegy „szent tér”. A fölhúzott zászlónak, mint tárgynak, önmagán túli jelentése és jelentősége van. Tehát még a profán világban is szükséges, hogy legyenek ünnepek, mintegy szent helyek, idők, tárgyak.)

Teológiai értelemben legszebben Pilinszky János fogalmazta meg, hogy „Isten időről időre átvérzi a történelem szövetét”. Igen, a szent bizonyos helyeken, bizonyos időkben, bizonyos emberekben átvérzi a profán történelmet. És még egyszer menjünk vissza a kiinduló pontra: a világ nem szent, de nem is független a szenttől. Ezért a teremtett világ alkalmas arra, hogy a Teremtő átvérezze a történelem szövetét.

Így jutunk el a szent helyek tekintetében arra az üdvtörténeti tényre, hogy Isten az Ószövetségben kiválasztott egy szent helyet, mint a legitim kultushelyet, Jeruzsálemet, ahol különösen is jelen van. Isten persze jelen van mindenütt, de Jeruzsálemben valahogy különösképpen. Ez igaz az üdvtörténetre, a választott nép történetére Jeruzsálem esetében, de érdemes megfontolni, hogy mivel Jézus Krisztusban minden nép története valamilyen módon üdvtörténétté vált, ezért a mi magyar nemzetünknek a története is üdvösségünk történetévé, üdvtörténétté vált, és ezért a mi történelmünkben, a mi földraj-

zunkban is vannak szent helyek: ilyen szent hely Csíksomlyó és Máriapócs is.

Napjainkban jelentősége van annak, hogy mind a két kegyhely kötődik az iszlám hódítással szemben keresztény civilizációnk megvédéséhez. Csíksomlyó Hunyadi Jánosnak Mezid bég elleni 1442-es marosszentimrei győzelméhez kapcsolódik, a kegyhely építése is akkor kezdődött, annak emlékére és tiszteletére, hogy Hunyadi János legyőzte a ránk törő török hódítókat.

Máriapócs is kötődik az iszlámmal szembeni harchoz, hiszen a könnyező képet I. Lipót császár ünnepélyes körmenetben vitette a Stephanskirche-be, pontosan azon a napon, 1697. szeptember 11-én, amikor Savoyai Jenő generális Zentánál végleges győzelmet arat a török hadak felett, amivel megszűnik Magyarországon a török hódoltság! A nép mindig is úgy gondolta, hogy a kettő szoros összefüggésben van egymással.

Az is összeköti Somlyót és Pócsot, hogy mindkettőt XII. Pius pápa 1948-ban emelte a *basilica minor* rangra. Erdő Péter Magyarország prímása pedig 2005-ben *nemzeti szentéllýé* nyilvánította Máriapócsot, 2012-ben pedig – Simicskó István képviselő úrral tett javaslatunkra – az Országgyűlés *nemzeti kegyhelynek* ismerte el.

Csíksomlyón és Máriapócscon megtapasztalhatjuk, hogy Isten a történelem és személyes élettörténe-

tünk ura! Ezért arra vagyunk meghívva, hogy Isten jelét meglássuk, Isten jelét felismerjük, itt Isten jelenlétében átélhetjük a meghívottságunkat arra, hogy azzá legyünk, amivé Isten akart minket!

(Most pedig a transzcendenciából az immanenciába visszatérve – mintegy szolgálati közleményként –, ahogy Arany János írja: „a tanácshoz kalácsban se lett adósa”, Erik atyának jelentem, hogy a csíksomlyói kegytemplom felújítására kért 500 millió forint felét idén, a másik felét pedig a következő két évben odaadjuk.)

*(Elhangzott 2025. június 6-án
a csíksomlyói kegytemplomnál,
a Csíksomlyó és Máriapócs
örökségét bemutató kiállítás
megnyitóján.)*

HOMMAGE

HOMMAGE À BOLBERITZ PÁL

– interjú Bolberitz professzor lelki naplójának
kiadása alkalmából –

– Szeretném, ha a tanár Bolberitzről megszólalna a tanítvány. Beszélgető társam Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes, aki civil hallgatóként a Hittudományi Akadémián éveken át hallgatta Bolberitz Pált.

– Bolberitz Pál nekem professzorom, mesterem és barátom. A Hittudományi Akadémián volt professzorom, szisztematikus filozófiát: logikát, ismeretelméletet, kozmológiát, metafizikát és filozófiai istentant tanított, a filozófiai gondolkodást tőle tanultam. Talán érdemes fölidézni azt az óráját*, amikor föl kellett készülni egy kereszténységgel ellentétes gondolkodóból. A műveit végig kellett olvasni, el kellett merülni a gondolatrendszerében, és érvelni kellett mellette az osztály, illetve Bolberitz professzor úr tanítványi körével szemben. Meg kellett tanulni behelyezkedni egy más logikai rendszerbe, egy más értékrendbe, és mégis mellette argumentálni. Ez azért nagyon fontos, mert akkor tudom használni a saját pajzsomat, hogyha kipróbáltam az ellenfél kardját. Nekem a politikában

* Hasonló disputa volt Fila Bélánál dogmatikai vonatkozásban és Nyíri Tamásnál a marxistákkal folytatott vitákra való felkészülésben.

is sokat jelentett, hogy az ember nem csak a saját gondolatait szedje logikai rendbe és érvekkel alátámasztva argumentáljon mellette, hanem előtte meg kell fontolni az ellenfél érveit, de nem csak úgy, hogy az én értékrendemből kifolyólag átgondolom, hanem úgy is, hogy belehelyezkedem az ellenfél érveibe, és akkor lehet meglátni, hogy mik annak az erősségei, a gyengeségei, és mik azok a pontok, amikben van részigazság. Bolberitz szeretettette meg velünk azt is, hogy egy-egy nagy keresztény gondolkodónak a műveit végig kellett olvasni, elmélyülni benne, és az ő álláspontját kifejteni Bolberitz professzor és tanítványai előtt, hiszen így tudjuk a legmélyebben megérteni. Mivel ő is nagyon szerette, ezért adta nekem feladatul Nicolaus Cusanustól a Tudós tudatlanságot, a De docta ignorantia-t. Egy életre szóló szellemi élmény volt, és vértettségét ad, olyan szellemi létmódot alakít ki, ami mindig a filozófia szemével nézi a dolgokat. Egyfelől az ellenfél véleményét, de másfelől – *reflektálva a reflexiómra* – riadókészültséget tartva a saját véleményemmel szemben, ezáltal kényszerítve arra, hogy a saját véleményem mellett átgondolt, logikus és józan érvkészlet legyen. Ez a politikában is igen hasznos, mert az ember hajlamos kritikátlanul beleszerelmesednie egy-egy ötletébe.

A filozófiánál maradva, már-már szavajárása volt a skolasztikus mondás, hogy: aki jól különböztet meg, az jól gondolkodik. Tehát magának a gondolkodásnak az alapfeltétele a jó distinkció, hogy pontosan definiáljuk, miről beszélünk, milyen érte-

lebenben, milyen relációban, stb, és hogyha a pontos megkülönböztetéseket megtettük, a distinkciókat, akkor tudunk jó konklúzióra jutni.

– *A jezsuiták lettek aztán igazán a mesterei ennek, és Ferenc pápa is sokszor beszél a megkülönböztetés fontosságáról.*

– Bolberitz Pál is kötődött a jezsuitákhoz, a hivatását is egy jezsuita pap alapozta meg, és ő mind gondolkodásában, mind mentalitásában a klasszikus jezsuitákhoz kötődött.

– *Bajcsy Lajos kispaptársa mondta, hogy Bolberitz kijelentette neki a hatvanas évek elején, hogy ő professzor lesz. Tehát készült. A naplója ebbe a készületbe enged betekintést, hogy nemcsak a papi élet kérdései, hanem az igazság keresése ott van mindennapi elmélkedésében.*

– Mindig is azt tanította, hogy az üdvösség feltétele az igazság keresése és a felismert igazság követése.

Számomra Bolberitz Pálnak a sajátos karakterét két teljesen különböző karakter egysége adja. Ez nem játék a szavakkal. Egyfelől egy egészen profán világfi volt, szellemességével a társasági élet központja, másfelől a legmélyebb lelkiségű pap. Ő ennek a kettőnek egysége volt. Aki csak egyik oldalát látta, az valahogy mindig félreismerte. Őbenne nem volt kegyeskedés, de a legmélyebb lelkiséget élte. Ugyanakkor valóban volt benne egy olyan világfiság, amivel el tudott jutni – és így az Evangéliumot el tudta vinni – olyan körökbe, akik különben soha nem mentek volna a templom környékére sem. Ráadásul tőle tanultam a marxista rendszer idején

azt, hogy a mi feladatunk először a *hitetlenséggel szembeni hitetlenség* termékeny magvainak az elvetése, a hitellenes ideológiákkal szembeni kétely megalapozása. Ez az ő világfisága. Majd jött a tüzes lelkű pap, aki pedig bemutatta és megélte a hitet. A hitetlenséget le kellett rombolni, hogy föl lehessen építeni a hit katedrálisát. Egyfelől száraz, hideg, absztrakt intellektus, másfelől a szónak a legteljesebb értelmében vett jámborság, ez az ő lelkisége. Megrendítő és megerősítő volt búcsú miséje – ami számomra Bolberitz Pál *sub specie aeternitatis* –, amikor a szentmisében egyetlen dolgot kért: a végsőig való kitartás *kegyelmét*.

– *Nyolcvanas évek. Egyre inkább közeleg a rendszerváltoztatás, hogyan emlékszel vissza erre az időszakra, amikor alakul a Márton Áron Társaság, a kereszténydemokrata párt. Te mint fiatalember, aki nagyon hamar bekapcsolódtál a KDNP munkájába, mit köszönhetsz Bolberitz Pálnak?*

– Ő *homo politicus* volt, tehát mindennapi lételeme volt a politikum, éles antikommunista attitűddel. Én kedvenc tanítványa voltam Bolberitz Pálnak, ő pedig kedves tanítványa volt Antall Józsefnek. Reveláció volt Antall Józsefet hallgatni. A KDNP pedig számomra akkor kezdődött, amikor Bolberitz Pál azt mondta, hogy az Új Ember Szerkesztőségében – akkor Márton Áron Társaság fedőnéven – szerveződik a Kereszténydemokrata Néppárt.

– *Tehát Bolberitz ajánlotta neked?*

– Ő küldött azzal, hogy az Új Ember Szerkesztőségében van valamilyen „összeesküvés”.

– *Ez 1988 lehet.*

– Igen, a rendszerváltoztatás maga – a szó-
nak a szoros értelmében – még nem indult meg, de
puszta értelmiségi beszélgetéseknél már több volt.
Itt már kifejezetten a Barankovics-pártnak az újjá-
építése volt a cél, aminek mintegy előkészítése volt
a Márton Áron Társaság, ahova engem Entz Géza
szervezett be.

– *És mit köszönhet a keresztény Magyaror-
szág Bolberitz Pálnak?*

– Óriási szolgálatot tett azzal, hogy amikor
feladva Antall Józsefnek halálos ágyán a betegek
szentségét, akkor Antall József azt hagyta testa-
mentumként ránk, hogy „keresztény Magyarorszá-
got akartam, mert csak ennek van jövője”. Hogy ez
pontosan hogyan hangzott el, nem tudjuk, de az,
hogy Bolberitz Pál Antall József utolsó szavaiként
azt a summát mondta el, ezzel felbecsülhetetlen
szolgálatot tett a magyar kereszténységnek és a
magyar keresztény politika ügyének.

Kulcsfontosságú volt később, hogy Gyulay
püspök úrral összehozták az Igazságosabb és test-
vériesebb világot, ami a Püspöki Kar legnagyobb
teljesítménye volt, és ami talán a magyar egyház-
történetben az egyetemes egyháztörténet *Rerum
novarum*jához hasonlítható. Egy konzisztens irány-
mutatás szakkérdésekben is, az élet minden rele-
váns területén. Gyulay püspök úrral együtt Bolberitz
Pálnak óriási szerepe volt nem csak ennek összeho-
zatalában, de abban is, hogy ennek a bemutatójá-
ra Orbán Viktort hívta meg. Ezzel indult a Fidesznek
a liberális világból a konzervatív kereszténydemok-
rata irányba való fejlődése. Talán ma már kevesen

emlékeznek rá, de ez a püspökkari manifesztum, az Igazságosabb és testvériesebb világot, az adott pillanatban intellektuális bizonyítéka és demonstrációja volt annak, hogy releváns társadalomfilozófiát és a realitásokban megvalósítható cselekvési programot képes adni az Egyház. Az meg már Bolberitz Pálnak a személyes emberismerete és politikai érzéke volt, hogy felismerte, hogy ebben Orbán Viktor-nak szerepe kell, hogy legyen. Ezáltal ő közelítette a katolikus világhoz Orbán Viktort, egyúttal elfogadottá tette őt a katolikus világban, ezzel múlhatatlan szolgálatot téve Magyarországnak.

– *Érdekes, hogy a Máltai Rend és a Kolping mozgalom voltak azok, ahol Bolberitz nagyot alkotott, mindkettő újjászületésénél bábáskodott, illetve vezető szerepet játszott, ami szintén összefügg az-
zal, hogy az egyház társadalmi elkötelezettsége mennyire ott volt a szívében.*

– Mind a két világban otthon volt. A Máltai Rendnek – most direkt így mondom – arisztokratikus világában, mint bleybachi Bolberitz; és ugyanakkor a Kolpingnak a keresztényszociális világában. Sokan nem gondolják, de nagyon fontos volt a szociális igazságosság Bolberitz Pálnak, amit a Kolpinghoz való kötődése fejez ki.

– *És szóljunk az unokatestvéréről, Csordás Eörs atyáról.*

– Ennyi idő távlatában bevallhatom, hárman voltunk – diplomata útlevéllal – az Eörs atya által működtetett „csempészhálózatban”: Joó Rudolf külügyi államtitkár, Hóvári János diplomata és én. Szentföldi keresztény intézményeknek és Ramallá-

ban ferences szerzeteseknek vittük az általa összerakott csomagokat, amikben volt valamennyi dollár és a testre szabott gyógyszerek. Van abban valami jelszerű, hogy Eörs atya egy éjjel úgy halt meg, hogy másnap reggel utazott volna Jeruzsálembe: a földi Jeruzsálembe készült, de a mennyei Jeruzsálemben ébredt.

– Nagyon szépen köszönöm. Isten nyugosztalja a két unokatestvért, Bolberitz Pált és Csordás Eörs atyát.

(Az interjút Szerdahelyi Csongor készítette,
Keresztény Közéleti Akadémia,
Magyar Katolikus Rádió, 2024. augusztus 11.,
oszagut.hu, szeptember 14.,
Bolberitz Pál lelki naplója, Szent István Társulat
kiadása, Budapest, 2025.)

SLACHTA MARGIT

– a keresztény feminista –

140 éve született Slachta Margit szerzetesnővér, az egyház társadalmi tanításából fakadó szociális munka elkötelezettje, a Magyar Országgyűlés első női tagja. Isten és a Haza iránti megingathatatlan szeretete, a szolidaritás élethivatásként való megélése szilárd bástyává tette egy viharos korban.

Slachta Margit német–francia–történelem szakos tanár, alapításától, 1908-tól tagja a Szociális Missziótársulatnak, mely egyszerre volt a világra nyitott rend és modern szociális intézmény.

Keresztény *feministaként* szerkesztette a Keresztény Nő, majd a Magyar Nő című katolikus folyóiratokat, felismerve az írott sajtó erejét. 1923-ban több nővértársával együtt elhagyja a Szociális Missziótársulatot és megalapítja a Szociális Testvérek Társaságát, melynek karizmái az ima és a munka családias megélésében, a Szentlélek hét ajándékának hangsúlyozásában, a társadalmi–szociális tudatos cselekvésben, valamint a közéleti szerepvállalásban valósulnak meg. Slachta Margit a korban nőként és főleg szerzetesnővérként szokatlan módon a politika eszközeit választotta ahhoz, hogy mély hitéből sarjadó szociális eszméit megvalósítsa.

Saját maga úgy fogalmazta meg útjának stációit és motivációját, hogy a tevékeny szeretet először a szenvedők jajkiáltásai iránt ébred fel, ezt követően keresi a bajok gyökerét – ma az egyház

társadalmi tanítása nyelvén ezt úgy mondanánk, hogy a strukturális igazságtalanságok okait –, s „az apostolkodás szellemével kívánja nemesíteni az emberpalántákat”, azaz az iskolák felé fordul, és a „szürke nővérek” arra is hivatást kaptak, hogy az „államhatalom nyelvén beszélve” politikai és jogi eszközökkel munkálkodjanak.

Ezért alapítja a Keresztény Női Tábor, amely a *Rerum novarum* enciklika alapján az egyház társadalmi tanítását igyekezett a politikában megvalósítani. 1920-ban volt az első olyan választás Magyarországon, amikor nők is szavazhattak, ekkor Budapest I. kerületében nyerve, első női képviselőként jutott be a Parlamentbe. Jelmondata így hangzott: „Hiszek minden jog forrásában és minden törvény szerzőjében, az egy örök Istenben”. IV. Károly királyhoz, a Habsburg Házhoz hű legitimizmusa hozzájárult ahhoz, hogy a Horthy-rendszer megszilárdulását követően, mandátuma lejártakor, a Szociális Missziótársulat elöljárója határozatban hívta vissza a közéletből. A Keresztény Nemzeti Egyesülés Pártjának elnöke Haller István és Huszár Károly, korábbi miniszterelnök is úgy nyilatkozott, hogy Slachta parlamenti elvesztése a keresztény politika egészének „csatavesztés” és vissza kell őt hozniuk.

A második világháború alatt küzdött a fasizmus és a fajgyűlölet ellen, a német megszállás alatt pedig életét kockáztatva mentette zsidó honfitársait. *Lélek szava* című folyóirata nyíltan náciellenes volt, 1943-ban pedig a szlovákiai zsidók tervezett deportálása kapcsán kiharcolt egy pápai audienciát,

aminek eredményeként XII. Piusz pápa tiltakozásra szólította fel a püspököket és a deportálás végül elmaradt. A Szociális Testvérek Társasága Margit testvér vezetésével bújtatta az üldözötteket a náci megszállás alatt, ennek lett vértanúja Boldog Salakaházi Sára. Izrael állam még életében, 1969-ben a Világ Igaza kitüntetést adományozta Slachta Margitnak.

Életrajzírói megemlékeznek egy szimbolikus képről, melyben mintegy összesűrűsödik Slachta Margit személye és munkássága: 1944. karácsonján néhány testvére kíséretében egy teherautóra szerelt karácsonyfával járta az ostromlott Budapest utcáit. A jármű hangszórójából karácsonyi énekek szóltak, miközben zúgtak a felettük elhúzó bombázók.

Slachta a háborút követően újra életet lehel mozgalmába, a Keresztény Női Táborba. 1944–1945. fordulóján tagja a KDNP tervezett pártvezetésének, de a Barankovics–Mindszenty véleménykülönbség és az a politikai-stratégiai döntés, hogy a KDNP modern polgári pártként szakított az első világháború utáni keresztény kurzus politikájával, eltávolította a kereszténydemokratáktól.

1945-ben a fővárosi helyhatósági választáson sem a kereszténydemokrata párt, sem a Keresztény Női Tábor nem kapott indulási engedélyt, ezért a Független Kisgazdapárt listáján jutottak két-két helyhez. Az 1945-ös országgyűlési választásokon – a Keresztény Női Tábor önállóságát megtartva, de egy másik párt listáján – pártonkívüli jelöltjeként jutott be a Parlamentbe. Erre azért volt szükség,

mert a Keresztény Női Tábor ekkor sem kapta meg a hatóságoktól az önálló indulás jogát.

Míg a 20-as évek eleji ciklusában szociálpolitikai és nőjogi kérdésekben szólalt fel, addig az 1945 utáni nemzetpolitikai és elvi kiállásait a kor kihívásai, az ország megszállása, a kiépülő diktatúra követelte ki. Memorandumot juttatott el ez ENSZ-hez és egy hiteles adatokon alapuló, igazságos békéért emelt szót. A világháborút lezáró békeszerződés előkészítése és a határon túli magyar testvérei iránti felelősségvállalás oly erős kiállásra sarkallta, hogy Némethy Jenő kisgazda képviselő elismerően a Parlament egyetlen férfinaként beszélt a törékeny szerzetesnővéréről. Kiállt azok mellett, akiknek „nincs saját hangjuk”. Tudta, hogy a változásokhoz neki is politikai hatalomra van szüksége, mert „nem szállhat szembe kard ellen nádpálcával”.

1947-ben a Keresztény Női Tábor önálló pártként indult a parlamenti választáson, Mindszenty bíboros hagyta jóvá a szervezeti szabályzatát. Négy mandátumot szerzett és ott ért el sikereket, ahol a nagyobb keresztény pártok nem indultak, így nem érhetette az a vád, hogy megosztja a kereszténynemzeti szavazatokat.

Kovács K. Zoltán, a történeteket megélő kereszténydemokrata képviselőként úgy emlékezett vissza Slachta és a kereszténydemokraták viszonyára, hogy az eltérő hangnem és a politikai realitás másképp való felfogása ellenére azonos céljuk volt: az egyház társadalmi tanításával összhangban lévő társadalmi viszonyok megteremtése, amit csak erősített több kereszténydemokrata képviselő

és a szerzetesnővér kiváló személyes kapcsolata. Slachta a megalakuló új Országgyűlésben a marxista osztálytársadalommal a krisztusi demokráciát helyezte szembe, miközben az Egyházat, a szentistváni hagyományból sarjadó nemzeti értékeket és a nők gazdasági-politikai jogait védte, a teljes magyarság elszánt védelmezőjeként. Margit testvér a Gondviselés által neki rendelt feladatként élte meg, hogy hozzájáruljon a pogány káosz megkereszteléséhez.

Tiltakozott a tervgazdálkodás ellen, melyet „Úristen nélküli falanszternek” tartott. Legemlékezetesebb küzdelme az egyházi iskolák államosítását megelőző parlamenti viták során rajzolódott ki. Slachta, Barankovics István mellett egyedül szólalt fel az egyházi iskolák államosítása ellen. A Marosán György és elvtársai által folyamatosan támadott, megálázott és félbeszakított törékeny idősnővér 1948 júniusában 2500 levelet vitt be a Parlamentbe, melyek a szülői szervezetek és az egyház-községek tiltakozásai voltak. Slachta a másfél évnél alig hosszabb ciklus felében tudott csak aktívan politizálni: a tervgazdaságot ellenző felszólalása miatt Kéthly Anna 60 napra, az iskolatörvény vitáját követően pedig Marosán György egy évre záratta ki az országgyűlési munkából.

1949-ben a püspöki kar – a politikai viszonyok miatt – jobbnak látta, ha nem támogatja parlamenti indulását, amit a választási bizottság amúgy sem hagyott jóvá. Slachta Margitot megrendítette Mindszenty bíboros letartóztatása és a hercegprímásra zúdított hamis vádak özöne. Több hónapos

hazai rejtőzés után angolszász követségi kapcsolatain keresztül két rendtársával előbb Ausztriába, majd Amerikába utazott. Szerzetestestvéreinek írt búcsúleve tanúsága szerint számolt azzal az eshetőséggel, hogy a diktatúra hatóságai miatt nem fog tudni hazatérni. Ez a félelem valósággá lett, Slachta pedig Buffalóban, a Szociális Testvérek Társaságának amerikai rendházában élt emigrációban. Itthon tiltólistára került, évtizedekig a nevét sem lehetett leírni. Álnéven több beszédet mondott a Szabad Európa Rádióban, az '56-os forradalmat követően pedig az Egyesült Államokba menekült magyar honfitársait támogatta. Ott hunyt el 1974-ben.

Slachta Margit jelentősége nem mérhető csupán a realpolitika szemüvegén keresztül. Ő maga tudatosan a katolikus társadalmi tanítás és a természetjog alapján politizált. Életét annak szentelte, hogy szeretettel harcoljon az újpogány rendszerek, a náciizmus és a kommunizmus ellen. Személyében elválaszthatatlanul egyesült a közéleti és a hitvalló ember. Rendtársa és életrajzírója, Mona Ilona az ószövetségi próféták kiállításához hasonlította Slachta sokak számára naivitásnak tűnő politikáját. De Slachta Margit tisztában volt azzal, hogy a végső győzelem csak Istennel és Istenben lehetséges, minden más csupán átmeneti. Ahogy fogalmazott: „mindent az örök cél és lélek szempontjából ítélek meg.” Vallotta, hogy „a keresztény politika a lélekben kezdődik, a magánéletben folytatódik és az államéletben csak betetőzést nyer.”

Kovács K. Zoltán így summázta Slachta Margit életművét: „olyan társadalmi és gazdasági rend

építéséért küzdött, melynek középpontjában az *Isten képére teremtett ember és ennek megfelelő társadalom* kialakításának szolgálata áll.”

Margit testvér, életpéldáddal és közbenjárásoddal segíts minket ebben!

*(Elhangzott Slachta Margit síremlékének avatásán,
a Fiumei úti sírkertben, 2024. szeptember 18-án,
Hazánk októberi száma)*

NURSIONI SANTI BENEDEK AZ EURÓPAI CIVILIZÁCIÓ ÉPÍTŐMESTERE

– napirend utáni felszólalás,
2024. október 22-én –

Napirend utáni felszólalásra jelentkezett Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes úr, a KDNP képviselője. Megadom a szót ötperces időkeretben. Parancsoljon!

SEMJÉN ZSOLT (KDNP): Igen tisztelt Elnök úr! Hatvan éve, 1964. október 24-én avatta VI. Pál pápa Európa fővédőszentjévé Nursiai Szent Benedeket, a bencés rend alapítóját, európai civilizációnk tartóoszlopát, az európai középkor nagy keresztény szintézisének, a cultura christianának építőmesterét, amely mind időzítésében, mind helyszínében, mind pedig a kor eseményeivel vonható párhuzamai miatt mementó.

Benedek az itáliai Nursiában, a Szabin-hegyek lábánál született 480 körül. Szülei Rómába küldték tanulni. A Theodorik gót király által uralt Róma ekkorra már sokat veszített hajdani fényéből, a birodalmi központ keletre, Konstantinápolyba költözött, a várost bizonytalanság jellemezte, s burjánzott benne az erkölcsi romlottság. Ugyanakkor még

mutatta az antik kultúra visszfényét, s már állt benne a lateráni, a Szent Péter és a Szent Pál bazilika. Benedek Rómájában megtaláljuk az antikvitás kulturális elemeit, a törzsi népi identitásokat, melyből később Európa nemzetei megszülettek, s a kereszténységet, mely egyszerre vált az európai identitás egyik fő összetevőjévé s a több identitáselemet egybefogó kovásszá.

Benedek Róma romlottsága elől a hegyekbe vonulva remeteként élt egy Subiaco-közel barlangban, ahonnan kortársai kérésére tért vissza, és a vikovári kolostor apátja lett. Szigorú életszabályai miatt merényletet terveztek ellene, ezért visszatért remeteségébe. Itt új tanítványok gyűltek köré, akiket Subiaco környékén tizenkettesével, élükön egy-egy apáttal, tizenkét kisebb kolostorba telepített. A tizenharmadik kolostorban összegyűjtötte a novíciusokat és a betegeket, hogy ő maga tanítsa őket és gondoskodjon róluk. Később a környék klerikusainak féltékenysége, ellenségeskedése miatt elhagyta Subiacót.

529-ben érkezett Monte Cassinóba, ahol Benedek szerzetestársaival a pogány Apolló- és Jupiter-kultusz helyén Keresztelő Szent Jánosnak, illetve tours-i Szent Mártonnak szentelt kápolnát épített. Ezzel összekapcsolta a remeteséget és a lelkipásztorkodást. Monostorának újdonsága volt az önfenntartásra való képesség, hogy minden, a kolostor falain belül megtermelhető terméket maguk állítsanak elő.

540 körül itt született meg Benedek regulája, ami az egész nyugati szerzetesség koordináta-

rendszerévé vált. Noha egyáltalán nem törekedett arra, hogy felülírja elődeit, sem pedig arra, hogy szabályzatát abszolútnak s egyedül érvényesnek tekintsék, mégis a benedeki regula vált általánossá szerte Európában. Ez a regula a keleti elmélyült imádságnak és a nyugati logikus gondolkodásnak, munkálkodásnak a szintézise.

A bencés életet a liturgikus ima, a szellemi olvasmányok és a munka egyensúlya határozza meg. Nursiai Szent Benedek szabályzata Isten- és emberismeretről tanúskodik. Az európai ember természetét felismerve összekapcsolta a szemlélődő és a tevékeny életet. Az „ora et labora”, az „imádkozzával és dolgozzál” jelmondata nemcsak a bencés kolostorok, hanem az egész európai civilizáció fundamentuma lett. XVI. Benedek pápa szavaival: „Szent Benedek műve, különösen regulája spirituális kovászként hatott, mely az évszázadok során megváltoztatta Európa arculatát.”

547. március 21-én a kolostor templomának oltáránál imádság közben érte a halál. III. Honoriusz pápa avatta szentté 1220-ban. Hatvan éve VI. Pál pápa a „Pacis nuntius” brevével nyilvánította Európa fővédőszentjévé. Igen, Szent Benedek „pacis nuntius”, a béke hírnöke volt, s ahogy azt VI. Pál kiemelte, a bencés szerzetesek Európa népeit keresztrel, könyvvel és ekével térítették meg. Ahogy Benedek Rómájánál, itt is felsejlik az európai identitás három rétege: Krisztus keresztje, az antik műveltséget megőrző könyvek, s végül az eke, a cultura agri, a földművelés kultúrája által formálódó nemzetek.

II. János Pál pápa „Sanctorum altrix” kezdetű apostoli levelében így ír: „Szent Benedek társadalmi reformtervében a munka az élet természetfeletti perspektívájába helyezve segítette az embereket, hogy Isten munkatársainak tekintsék magukat, s valóban azzá is váljanak.”

A Nyugat-római Birodalom összeomlásakor, miközben Európa sötétségbe borult, Szent Benedek volt az új korszak hajnala, a civilizáció mestere. Korunk civilizációs szituációja adja a benedeki mű aktualitását. Ma két, egymástól lényegileg különböző Európa-vízió küzd kontinensünk lelkéért. Ez a harc egzisztenciális küzdelem. Az igazság áll szemben a relativizmussal; a közösségben megélt személyközpontúság a leselejtezés és halál kultúrájával; a kereszténységét és nemzeteit megvalló Európa áll szemben a mindent tagadó civilizációs öngyilkossággal.

Van-e aktuálisabb küldetésünk, mint Szent Benedek öröksége? Köszönöm, hogy meghallgattak. *(Taps a kormánypártok soraiban.)*

A NICEAI ZSINAT 1700 ÉVES ÉVFORDULÓJÁRA

– napirend előtti felszólalás,
2025. május 20-án –

ELNÖK: Tisztelt Országgyűlés! Napirend előtti felszólalásra jelentkezett Semjén Zsolt, a KDNP elnöke, képviselő úr: „A Niceai Zsinat 1700 éves évfordulója” címmel. Őné a szó.

DR. SEMJÉN ZSOLT (KDNP): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Ház! 1700 éve definiálta az egyház azt a hitvallást, ami nem kizárólag keresztény hitünk fundamentuma, hanem egész civilizációnké. Döntő fontosságú annak tudatosítása, hogy nyugati gondolkodásunk és egzisztenciális létformánk alapját jelentő személyfogalmunk ennek az egyetemes zsinatnak, illetve az ókeresztény Szentháromság-tani és krisztológiai vitáknak köszönhető, – Barsi Balázs kifejezésével – annak mintegy mellékterméke.

Mindennek jelentőségét mutatja az is, hogy XIV. Leó pápa első külföldi útja – szándéka szerint – Niceába vezet.

Nagy Konstantin császár 313-ban a milánói ediktummal a kereszténységet religio licitává, azaz szabadon gyakorolhatóvá tette. Így, amikor kitört az ariánus vita, az már a Birodalmat is érintő ügy volt. A császár a szembenálló feleket kompromisz-

szumos forma elfogadására biztatta a Birodalom érdekében.

A Niceában összegyűlt püspökök a keresztényüldözés világából érkeztek, sokuk személyesen élte át Diocletianus és Maximianus császár üldözéseit. A megjelentek egy mártírhadseregre hasonlítottak, sokan megcsonkítva, megvakítva, a kínzások nyomait magukon viselve érkeztek a zsinatra. Azoknak, akik ennyit szenvedtek a hit megvallásáért, nem mondhatta meg a császár, hogy miképpen higgyenek Krisztusban. Ezért Konstantin szerepének túlhangsúlyozása téves történelmi szempontból.

A konstantini korban a teológiai viták a nyilvánosságot foglalkoztató ügyek voltak, így az ariánus vita következtében csaknem az egész keleti kereszténység két pártra szakadt. A dogmatikai viták miatt szükségessé vált egy olyan egységes hitvallási szöveg, amely – az apostoli igehirdetés megvallása és helyes értelmezése mellett – explicit módon tisztázni tudta a vitatott kérdéseket. Az egész keleti egyházat áthálózó ariánus szakadás arra az elhatározásra vezette Nagy Konstantint, hogy 325-ben Niceában egyetemes zsinatot hívjon össze.

A zsinatok soha nem akarták a Szentírás és a teljes hitletétemény minden szavának helyes értelmezését megszabni, hanem csak az éppen vitatott és nagy fontosságú témákban a tévtanításokkal szemben állást foglalni.

Az egyház alig hagyta maga mögött a gnosztikus herezist, az arianizmus kihívásával kellett megküzdenie. Arius azt tanította, hogy a Fiú az Atya teremtménye, a Szentháromság pedig csak az em-

beri elgondolásban van. Arius, aki jelen volt a zsinaton, úgy nyilatkozott, hogy „theosznak mondják Krisztust, de nem az”, a Szentháromság pedig egymásnak alárendelt személyekből áll. És ebben áll Arius állításainak veszélye, aminek elfogadásával az igaz Isten mindig elérhetetlen lenne számunkra, az ember pedig megváltatlan lenne.

A zsinati atyák határozottan elutasították Arius nézeteit, tehát tudták, hogy miben nem hisznek, de azt sokkal nehezebb volt megfogalmazni, hogy miben hisznek, hogy miként isteni természetű Jézus Krisztus, azt, hogy miként lehet az Atyának és Fiúnak egymáshoz való kapcsolatát úgy kifejezni, hogy a monoteizmus sértetlen maradjon.

A tévtanítás cáfolatához nem volt elég a Szentírás szavaira támaszkodni, mert maga a bibliai nyelvezet által felvetett és meg nem válaszolt kérdések okozták a problémát. Mit jelent az „Isten Fia” kifejezés? Hogyan értelmezendő az „Egyszülött Isten”? Ezért a görög filozófia és a latin jog nyelvi készletéből kellett terminológiát kölcsönözni. Tovább nehezítette az egységes formula megtalálását, hogy eltérő volt a püspökök anyanyelve, ráadásul a használt szavak többjelentésűek voltak. Hosszas keresés után találták meg a pontos formulát, ami kifejezi az egyház hitét, s ami vízvázasztó az ortodoxok és az ariánusok között: a homoousziosz kifejezést, ami ugyan mint szó nem szerepel a Szentírásban, de – Szent Ágoston mondása szerint – lényegileg szentírási, ami Krisztus abszolút istenségét, az Atyával való teljes lényegi egységét hangsúlyozza, hiszen akkor tud minket megváltani

és Istennel egyesíteni, ha ő egyszerre valóságos ember és valóságos Isten. A homoousziosszal a hitvallás a Fiúnak az Atyával való egylényegűségét vallotta meg, szemben az ariánus homoiousziosszal, ami pusztán hasonlóságot jelent. A különbség valójában nem egy „i” betű, hanem minden: a kereszténység döntő pontja és lényege.

Egyszer Jézus megkérdezte tanítványait: „Ti ki-nek mondotok engem?” És az egyház – Isten népének hitérzéke és a Szentlélek asszisztenciája által – a niceai hitvallással válaszol: Hiszünk Jézus Krisztusban, aki egylényegű az Atyával. *(Taps a kormánypártok soraiban.)*

Antológia Kiadó és Nyomda Kft.

A kiadásért felel: Lezsák Sándor

Készült Lakiteleken a 2025. évben

Felelős vezető: Sütő Ádám ügyvezető igazgató

ISBN 978 963 6190 59 0